

Poligap ewi'gmuaji Lo'mewaq Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Poligap ewi'gmuaji Lo'mewaq ugjit ilajugtm-new ta'n negm emittugwalaji. Gisite'tg lien aq maw lugutijig na a'sutmewinu'g na'te'l aq apoqonmuaji ta'n teli gtlams'tasultiliji Westaulgigtug. Ta'n tujiw lietew Espeine'gati negmow gisi apoqonmuatitl. Ewi'giget ula wi'gatignigtug ugjit gnuatuanew ta'n Poligap teli gtlams'tuatl Se'susal na Westaulgl aq Gjinisgam Gisiteget na Wegwisit Nisgam. Ewi'giget ta'n goqwei Gisiteget pe-walugsi'gw tla'taqatinenu.

Gis wel'ta'sualaji na mimajuinu'g ta'n melgi gtlams'tmi'tij Lo'mg. Telimaji ta'n teli a'sutmessewaji aq ta'n goqwei mawgi'g ula wi'gatignigtug.

Gelu'lg glusuaqan musga'tugsi'gw ta'n Gjinisgam Gisiteget teli apajo'laj mimajuinu'g negmeg aq gisa'lanew tetapua'tinew aq tetapua'taqatinew.

Weji pqotamgiaq ta'n poqji gtlams'tasulti'gw Westaulgeg aq ta'n siawi gtlams'tasulti'gw nige' aq glapis.

Ms't mimajuinu'g, gitg Lesui'paq aq maw ms't igtigig mo tetapuitelma'tigul Nisgaml muta pata'tegewinu'g na ginu aq lue'uti assumugsi'gw. Mo wen gissmugwagw ta'n tli ilsumugsitesnu.

Gatu mimajuinu gis tetapuitelmatal Gisitegelitl ta'n melgi gtlams'tuatl aq majulgwalatl Westaulgl na Eujit Nisgam.

Gjinisgam ignmugsi'gw wantaqo'ti ggamlamuninaq muta sangewitelmug. Na Wejuli Nisgam ta'n Westaulg petgitmugsi'gw na ejigla'lugsi'gw ta'n lue'uti assumugsi'gup. Geitug Nisgam unaqa'lugsitesnu aq ignmugsitesnu iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q.

Na Lesui'paq mo menuege'tigul Westaulgl etna na ugjit na gelu'lg glusuaqan se'sa's'g ta'n telgi'g ugs'tqamu. Ms't wen ta'n getlams'tuatl Westaulgul na Gisiteget wel'telmatl aq ignmuatl iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q. Gatu Poligap tel'ta'sit negm na Lesui'paq mo apjiw menuege'tigul Westaulgl.

Toqo Poligap telimugsi'gw ta'n tl gegnu pmo'ltitesnu ugjit tetapua'lan Westaulg aq ta'n teli gsaltulti'gw muta teli gsalug Westaulg. Telteg apji gsaltulti'gw aq ms't goqwei tela'taqati'gw gsaltuaqanigtug aq apji ule'waqig igtigig.

Elt wesgutg ta'n telteg a'sutmewinu'g tlo'ltinew ta'n etl mawita'tij aq ugjit umutgig.

Ugtejgewei ewi'giget glusuaqan ugjit ta'nig maw lugutijig ugjit Nisgaml aq munso'tmuaji Lo'mewaqaq emtoqwalanew Nisgaml.

Ta'n goqwei ewi'gas'g ula wi'gatignigtug

Wel'ta'sualaji Lo'mewaqaq aq telimaji ta'n weji wi'gmuaji na gelu'lg glusuaqan, Nisgam gelu'lg ugtagnutmaqanm (1.1-17)

Ms't wen gis pata'teget aq pemiet mn'tua'gig (1.18-3.20)

Ta'n Gjnisgam Gisiteget getu westawiaji mima-juinu'g aq getu apajo'laji mimajuinu'g negmeg (3.21–4.25)

Gisi ignmugsitesnu piltu mimajultinenu, ginu ta'n majulgwalu'g (5.1–8.39)

Lesui'paq mo menuege'tigul wijigatijig Westaulgl gatu na'gweg iga'qt'tal ta'n tujiw gawa'sgita'jig aq mnuege'tital (9.1–11.36)

Ta'n telteg a'sutme'winu gegnu pmiet aq gepmitelmatl Nisgaml (12.1–15.13)

Ugtejgewe'l ta'n getu tlimaji Lo'mewaq aq glusuaqan ugjit witapaq (15.14–16.27)

¹ Na ni'n Poligap epa'si aq ewi'gmuloq, Lo'meultioq. Gjnisgam Gisiteget mawi gsitelmugsioq aq wigumugsioqop ugjit sape'ultinew. Ni'n elugowg Se'suguli. Megning'p Gjnisgam aq wigumip ugjit apostale'witewin aq tepgisa'lip ugjit pestunmulinew gelu'lg agnutmaqan.

² Ula gelu'lg agnutmaqan gis sa'q Gjnisgam teplumugsi'gup aq ugtiganigjitegewinugi'g igan tlimapni aq negmow ewi'gmi'tij Gjnisgam ugglusuaqanml wi'gatignigtug.

³ Ula gelu'lg agnutmaqan wesgutg'p ugwwisl na Gjisaqamawminu Se'sugulial. Se'suguli wetagutg'p elege'witoq Ta'pito'q. Na teli ugs'tqamuip aq na tel mimajuinu'alsip. ⁴ Negm elg Gjnisgam ugwwisl aq wije'i tel sape'wilitl aq wije'i teli igna'lut 'st'ge' ujjl. Na Wejuli Nisgam na tel musga'tuaji mimajuinu'g ta'n tujiw Se'sugulial gisi npliteg, Gjnisgam minua'lapnn. Etna na ugjit Se'suguli weji iganpugutugsi'gw.

⁵ Se'suguli wel'te'lmit aq gisi mgnit. Ignmuit na ml'gigno'ti ugjit apostale'witewin glaman gisi ilgwena's mimajuinu'g ta'n telgi'g ugs'tqamu ugjit 'gtlams'tmu'tinew Se'suguliewigtug aq gaqaisg mil agnutmu'tijig mimajuinu'g jigs'tmu'tinew ugglusuaqanml. Wet tla'tega'p ugjit Se'suguli, na tujiw gepmitelmaten. ⁶ Aq maw nige' gilew ta'n eimu'tioq Lo'meg elt getu pestunmuloq. Gjinisgam mawa'lugsioq gilew ta'n wigumugsioqop ugjit tleiaultinew Se'sugulieg aq majulgwalanew maw igtigig ta'nig getlams'tasultijig.

⁷ Etamgig Gjinisgam gujjinu aq Gjisaqamaw Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew ugge'lu'lgmuow aq wantaqo'ti 'ggamlamunuaq. Na tliaj.

Poligap miwatmuatl Gjinisgaml

⁸ Amujpa na tmg miwatmaq Gnisingaminu wet sapu tl lugwet Se'suguli ugwisunmg ugjit 'ms't ta'n te'sioq. Pugwelg mimajuinu'g ta'n telgi'g ugs'tqamu nutma'tijig ta'n teli gtlams'tasultioq.

⁹ Gjinisgam Gisiteget ta'n 'ms't goqwei geitoq gisi musga'tugsitoqs'p ta'n goqwei teluei na teliaq. Etna na Gjinisgam ni'n elugowg ta'n tel we'gwisipgwatu muta na tel gwitg 'ngamlamun. Wet tla'tegei ta'n tel pestunm gelu'lg agnutmaqan ugjit ugghwisl. Gjinisgam geitoq apji migwitelmuloq ta'n teli a'sutmai.

¹⁰ Pipanimg Gjinisgam ta'n te's a'sutmai pipanimg lien ugjit mittugwalulinew. Negm tli ul'te'tg.

¹¹ Sa'q getu mittugwaluloq glaman me' gisi ul gnuatultoqs'p ta'n Gisiteget apoqonmugsi'gw

wet sapu tl lugwet Wejuli Nisgamewigtug. Na tujiw gisi ml'gignewa'lugsitoqs'p ta'n teli gtlams'tasultioq ¹² glaman ulgwijintultitesnu. Gilew ta'n teli gtlams'tasultioq apgnua'lioq aq ni'n ta'n teli gtlams'tasi apgnua'luloq. Pa na wije i aq mawi apoqonmatulti'gw.

¹³ Nigmatut pualuloq 'gji'tunew ta'n tel gissumsi mittugwaluline w gilew ta'n eimu'tioq Lo'meg, apjiw nat goqwei naqa'lig mo gis lien. 'Gsatmug apoqonmuan mimajuinu'g ta'n eimu'tioq gis gawasgita'sultinew elue'utig tug aq majulgwalanew Se'sugulial pa wije i aq ta'n tela'l'g'pnig igtigig mimajuinu'g. ¹⁴ Tettaqig Gjinisgamewigtug gnua'tuan gelu'lg agnutma qan ta'n te'sit mimajuinu weltesgaq. Telgitasi gnua'tuan aq tliman ugjit Se'susal ta'n tel gaqais milapegsit mimajuinu gina'masuti gugung gis na mu gugunmug. ¹⁵ Etna na ugjit tetaqite'tm aq weji melgugtm ta'n getu pestunmuloq gelu'lg agnutma qan maw gilew ta'n wigultioq Lo'meg.

ml'gigna'qal Gjinisgam ugglusuaqanml

¹⁶ Me'gite'tm na gelu'lg agnutma qan. Ml'gigno'ti eteg Gjinisgam ugglusuaqanm ta'n tli ugs'tawiataq mimajuinu'g ta'nig getlams'tasultijig. Tmg etl pestunm'gig Lesui'paq na tujiw maw ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ¹⁷ Na gelu'lg glusuaqan musga'tugsi'gw ta'n Gjinisgam teli apaja'laj mimajuinu'g negmeg. Telueg, "Gisa'laji tetapua'tinew aq gtlamia'tinew wet sapu tl lugwet ta'n teli gtlams'tasij negmeg." Weja'tegemgeg ta'n weji pqoji gtlams'tasiteg glapis ugtejgewei.

Mimajuinu'g pata'taqatijig

18 Gjinisgam musga'toq ta'n teli wegaiugt'g lue'uti. Musga'tugsi'gup ml'gigno'ti geggung ta'n tli ilsumataq mimajuinu'g ta'n teli opla'taqati'tij aq ta'n mo emtoqwala'tigul aq mo gepmitelma'tigul. Ta'n teli opla'taqati'tij gisa'la'tiji igtigig mimajuinu'g mo 'gji'jianew giasgiwewei Gjinisgaml. 19 Gis nenua'titl Gjinisgaml giasgiwewei aq ta'n tele'lij muta menaqqajewei musga'tuapni. Etna na ugjit ugtapulata ta'n teli opla'taqatij. 20 Weja'tegemgeg ta'n Gjinisgam Gisiteget gisitoqop ugs'tqamu mimajuinu'g menaqqajewei gisi ns'tmi'tij ugml'gigno'tim ta'n teli ms'gi'g aq iapjiwewe'tew. Mimajuinu'g mo gis nemiawgw gatu ta'n goqwei tela'teget musga'tugsi'gw ta'n tele'g negm. Gis nenua'titl ta'n tel Nisgamewilitl muta ta'n te's'g goqwei gisitoq gis nemitu'tij. Etna na ugjit ma nugu gis gugunmi'ti'gw goqwei ta'n gis tlua'tijig ta'n teli opla'taqati'tij. 21 Gejia'titl Gjinisgaml pas'g mo gepmitelma'tigul 'st'ge' ta'n tl gepmitelma'tis gisna je mu miwatmua'tigul. Gatu awna ewnasi angita'sultijig aq sigue'gul ugtangita'suaqanmual. Etna na ugjit mo nestasulti'gw aq pilse'gl. Oqonitpa'qigtug eimu'tijig. 22 Tel'ta'sultijig nestawo'ltijig gatu awna negmow elue'walsultijig. 23 Emtoqwala'tiji 'nnooqta'wg ta'n teli angamgusultiji 'st'ge' sisipji'jg gisna wi'sisji'jg gisna taqtaaloq gisna mimajuinu ta'n 'np'tew. Gatu mo emtoqwala'tigul Gjinisgaml ta'n iapjiw mimajilitl. 24 Muta mimajuinun'g teli ewnaso'ltijig Gjinisgam eliamapni tla'taqatinew winjigl ta'n

uggamlamunual telgwig aq 'lpa na ntaqo'qon ta'n negmow tela'taqati'tij ala wen ap igtig.
²⁵ Pun jigs'tua'titl Gjinisgaml aq mo piami gtlams'tua'tigul awna getlams'tmi'tij egsuo'qon. Na nige' emtoqwatmi'tij aq elugowa'tmi'tij ta'n goqwei Gjinisgam gisitoq je mu Gjinisgam Gisitegelitl. Etna na negm telteg emtoqwalugsin iapjiw. Na tliaj.

²⁶ Muta mimajuinu'g na tela'taqati'tij Gjinisgam eliamaji ntaqo'qonalsultinew. We'gaw e'pijig mila'taqatiji mo e'wa'tigwi ji'nmug ta'n tel winsulti'tij. Piltu lugutijig awna wiji e'pilitl elietl.

²⁷ Pa na wijeji ji'nmug telo'ltijig. Ta'n tujiw getu winsij mo e'pilitl eliegul awna igtigl ji'nmul elietl aq 'ntaqo'qon ta'n tel luguti'tij al wen ap igtig. Gjinisgam etli wetapulaji ta'n teli opla'taqati'tij. Ta'n tel luguti'tij 'msntaq ta'n tel te'pmi'tij.

²⁸ Ula mimajuinu'g mo getu angite'tmi'ti'gw ta'n goqwei Nisgamewei, mo tepawgtinug ugjit negmow. Gjinisgam eliamaji ta'n tel winjigl ugtangita'suaqanmual aq tela'taqatijig ta'n teli gsatmi'tij ta'n mu tla'taqatiwi'tis. ²⁹ Gaqi ugjua'lsultijig ta'n tel gaqais milamu'gl winjigl aq elue'ultijig aq metuito'ltijig. Qalipusita'jig, wisguoltijig, ne'pa'taqatijig, matnaqq'tijig, gi'glultultijig ewnasima'titl mimajuinu'l naqsi maqanimatl aq gesegetl mimajuinu'l. Nata' mawi nta'ta'qal ugtunual aq alo'tu'titl glusuaqann.

³⁰ Nata' win agnutmu'tijig, aq milimtultijig. Masgelma'titl Gjinisgaml, pepsitelma'titl, penoqitelma'tiji, me'go'ltijig, aq nata' ginite'lsultijig. Apji angite'tmi'tij ta'n winjig tla'taqatitaq. Elistua'tiji ungi'guaq aq mo

jigs'tua'tigwi. ³¹ Ewnaso'ltijig aq mo tela'taqati'gw ta'n teli tplumugsioq aq mo welm'tu'ti'gw aq mo ewlitelma'tigwi igtigig. ³² Geitua'tij Gjinisgaml ugt'tplutaqanm telueg na mimajuinu ta'n tel mimajij te'p'g 'npmn gatu me' siaw tla'taqatijig wijej aq me' naji mawmuna'taqatiji aq me' wel'te'tmua'tiji igtigig ta'n wijej tla'taqatinew.

2

Gjinisgam ilsumaji wegla

¹ Nitap etug gi'l teluen, “E'e weget elue'ultijig mimajuinu'g gis tlimjig.” Pe' gijga esgmali. Gi'l pa na wijej tetuji winjin. Ta'n tujiw teluen elue'ultijig aq negla ugtapulanes, gi'l na ula wesgumsin muta gi'l pa na wijej gis tla'tegen weget. ² Geitu'g Gjinisgam giasgiw ilsuteget ta'n pas'g wen. Gisi ugtapulataq weget ta'n goqwei tela'taqati'tij. ³ Gatu gi'l tl'ta'sin Gjinisgam weget ilsumataq aq ugtapulataq ta'n tela'taqati'tij aq ma gi'l ugtapulnug ta'n tujiw gi'l elt wijej tel lugwen. Amuj eta. 'Lpa gi'l wijej ilsumultew. ⁴ Etug jel mo angite'tmun ta'n tetuji ulm'toq Gjinisgam aq ta'n teli pgiji esgmal'sg, gisna mo tali el'telmawt. Pegiji esgmal'sg aq pa na mo tala'lulug gi'l. Ignmasg glapis gis gisgaje'in gawasgita'sin aq jigla'sin 'gtlue'utigug. Negm ta'n tetuji ulm'toq getu elgwen'sg ta'n tli ugs'ta'ultew. ⁵ Gatu gi'l mo jigs'tmun aq te'sigisg'g angua'tun ta'n teli ms'gi'gt'tew ugtapulaten muta gi'l mlg'sin aq mo tali 'gtu gawasga'siun 'gtlue'utigug ta'n pegiji esgmal'sg. Gatu wejgu'aq na'gweg ta'n musga'sg ta'n Gjinisgam tli uggwaitew giasgiwewei aq ilsumataq mimajuinu'g aq ugtapulataq.

Mo tali el'telma'tigul Gjinisgaml. Ap maw aq 'msntes ta'n goqwei te'p'mn aq ma tali ewlitel-mulug. ⁶ Gjinisgam 'ms't wen ignmuatew ta'n tel te'pmlij. ⁷ Iapjiwewei mimajuaqan ignmuatal weget ta'n giasgiwewei jigs'tmu'tiliji aq siaw tla'taqatiliji ta'n tel puatg Gjinisgam. Gwilmi'tij ta'n goqwei gelu'lg aq gepmite'lgaaqan aq iapjiwewei mimajuaqan. Na telamu'g ignmuataq aq Gjinisgam gepmitelmataq. ⁸ Gatu awna ma'muni ulmaje'waten weget ta'n tegenig matnmi'tij aq getantu'tij Nisgam ugteliaqeweim aq el pmita'jig elue'utigug pas'g ta'n negmow angite'lsultijig. Gjinisgam maw muni uggwaiugtuaji aq ilsumataq aq negmow 'ms't goqwei 'msntaq. ⁹ Na tujiw ugtapulataq aq ulmajo'ltitaq Lesui'paq aq maw igtigig ta'nig mo Lesui'peulti'gw, ta'n siaw pata'taqatijig, 'ms't ta'n te'sijig. ¹⁰ Gatu ta'n te'silitl jigs'tatl Gjinisgam, ma wen piltua'lagul Lesui'pal gisna mo Lesui'pal, Gjinisgam ignmuataq tlo'ltinew 'st'ge' uggwisl. Gepmitelmataq aq ignmuataq wantaqo'ti i'tt'tew. ¹¹ Gjinisgam na 'ms't ta'n te'silitl wijej tle'watal. Ma igtigl piam piltua'lagul.

¹² Gjinisgam ugtapulataq ta'nig pata'taqatiliji. Ta'n pas'g wen ugtapulataq. Ta'nig mo Lesui'peulti'gw mo geggunmi'tigw 'tplutaqan Mowisewei. Ta'n tujiw pata'taqati'tij apji ugtapulataq. 'Lta'taq mn'tua'gig je tlia mo gugunmi'tigw Mowisewei 'tplutaqan. Lesui'paq geggunmi'tij 'tplutaqan. Ta'n tujiw wegla Lesui'paq pata'taqati'tij ilsumgwi'tij ugt'plutaqanm. ¹³ Gjinisgam gisa'latl mimajuinu'l tetapu'elin ta'n jigsitg 'tplutaqan aq gaqi majulgwatg ta'n telueg, mo na

mimajuinu pas'g nutg 'tplutaqan. ¹⁴ Ta'nig mo Lesui'peulti'gw mo geggunmi'tigw Mowiso'q ugt'tplutaqanm. Gatu ta'n pa tujiw tela'taqatijig ta'n 'tplutaqan telueg musga'tu'tij ta'n teli gji'tu'tij uggamlamunuaq. Ta'n tla'taqati'tij aq ta'n ma tla'taqati'gw musga'tu'tij je tlia mo geggunmi'tigw 'tplutaqan Mowisewei. ¹⁵ Ta'n telgamigsit mimajuinu musga's'g ta'n goqwei uggamlamung eteg we'gaw maw 'tplutaqan Nisgamewei. Ugtangita'suaqanm musga'toq na tlian muta ta'n tel'ta'sit pisuimsij aq jjuuaqa igalsij. ¹⁶ Na gelu'lg agnutmaqan ta'n pestunmuloq telueg na tliatew. Na na'gweg iga'qt'tew ta'n Gjinisgam ugji sapu tl lugwetew Se'sugulieg. Ilsuttew 'ms't ta'n te'sit mimajuinu'l ta'n teli angita'silij aq ma goqwei mingwa'tas'g.

*Ewi'gas'g Mowisewei 'tplutaqanigtug
ta'n Lesui'paq telteg tlo'ltinew*

¹⁷ Gatu gilew ta'n teluisultioq Lesui'paq aq elita'sultioq 'tplutaqanigtug aq me'gite'lsultioq ta'n Gjinisgam teli ul'telmugsioq, ¹⁸ Geituoq ta'n Gjinisgam tel pualugsioq tla'taqatinew aq wej gnu'tmasultioq 'tplutaqanigtug 'mgnmnew ta'n goqwei tetapu'aq. ¹⁹ Eтли gtlams'tasultioq gisi iganawti'gmanew nepapigo'ltijig aq wasoqonmuanew 'ms't ta'nig eimu'tijig oqonitpa'qigtug. ²⁰ Tel'ta'sultioq nujigina'muoq ta'nig ewnasgamigsultijig aq na maljewe'jg. Geituoq gilew giasgiwewei 'tplutaqan aq wajui gji'tuoq gina'masuti teliaqewei. ²¹ Gilew gegina'muoq igtigig, awna gilew telteg gina'masultinew? Pestunmn ugjit mu

gmutna'tinew awna gmutnen gi'l. ²² Gilew telueioq, “Mut sespo'taqatinew” to'q gatu gi'l sespo'tegen. Gilew telueioq “Mut pisgwita'new 'nnooqta'wg ughta'sutuo'guoml” to'q gatu elien ughta'sutuo'guomg ta'n 'nnooqta'wg epijig aq gemutnatmn ta'n goqwe'l a'sutuo'guome'l. ²³ Gilew me'gitelsultioq geggunmoqol Gjinisgam ugt'tplutaqanml gatu awna gisa'loq mimajuinu'g mo gepmitelma'tigul Gjinisgaml ta'n gilew suisga'tuoqol ugt'tplutaqanml. ²⁴ Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, “Gilew Lesui'peultioq gisa'loq ta'nig mo Lesui'peultiwoq milutmuat'ij Gjinisgaml ta'n tel sewisga'tun ugt'tplutaqanml.” Na.

[Gilew Lesui'paq tel'ta'sultioq ta'n elugwatasultioq musga's'g gilew na 'gjitmei na Gjinisgam ugt-mimajuinumg.]

²⁵ Gaqi majulgwatmu's'p 'tplutaqan Gjinisgam ul'telmultew ta'n tel lugwatasin gatu pa na mo jigs'tmu's'p 'tplutaqan 'lpa mo tepawgtinug lugwatasin. ²⁶ Pa na ta'nig mo Lesui'peulti'gw jigs'tmi'tij Gjinisgam ugt'tplutaqanm Gjinisgam tli ul'telmatal pa wije'i aq ugtmimajuinumg. ²⁷ Gilew Lesui'peultioq ilsumugsitoqs'p muta sewisga'tuoq Gjinisgam ugt'tplutaqanm we'gaw geggunmuoq aq gis mesgan wi'gas'g aq elugwatasultioq. Gatu negmow ta'nig mo Lesui'peultigw jigs'tmi'tij 'tplutaqan aq pe'gw mo lugwatasultigw. Lesui'peultioq tepawgtig pa na jigs'tmu'tioqos Gjinisgam ugt'tplutaqanm. Pa na mo jigs'tmu'tiwoq mo gilew piam gelu'sultiwoq aq igtigig. ²⁸ Mu na gilew 'gjitm Gjinisgam ugtmimajuinumg muta pas'g wetaqanewasultioq

Lesui'pewigtug aq elugwatasultioq. ²⁹ Ula ta'n gjitm Gjinisgam ugtmimajuinung etna na negmow ta'n uggamlamunual tetapu'aqal Gjinisgamewigtug. Gjinisgam wel'telmaji ta'nig gawasgita'sultijig elue'utigtug aq gelu'lg l uggamlamunual aq waqame'gl ugtangita'suaqanmual. Gepmitelmatal ta'n wen gawasga'tlij ugmimajuaqanm tlia mo gilew gepmitelmawoq.

3

¹ Nat wen gis pipanigesit, “Etug me' Lesui'paq welapesultijig je mu igtigig aq tepawgtig lugwalugin. ² Getletug na! Mawi ulapetmi'tij. Amgweseweieg Gjinisgam Lesui'paq ignmuapni nujo'tmlinew gelu'lg agnutmaqan. ³ Na teliaq eimu'tijig Lesui'paq ta'n mo getlams'tasulti'gw aq mo tela'taqati'gw ta'n teli tplumsultipnig. Gatu tal'ta'sin negmow gisa'laji Gjinisgam l mo tla'tegetew ta'n teli tplutg'p? ⁴ A' na moqwa'. Gjinisgam apjiw tetapu'et. Tla'tegetew ta'n teluet aq mo apsgwa'puguegw. Na. Gji'tutoqs'p Gjinisgam apjiw wesgutg teliaqewei muta negm na Gjinisgam, we'gaw ta'n te'sit mimajuinu egsuet. 'St'ge' ta'n telueg ugtwi'gatign, Ta'n tujiw gi'l Gjinisgam gelusin 'ms't wen nmu'ltew gi'l teliaq teluen. Apjiw igan lietes aq ma wen gistesgulug ta'n pisui ilsutmultew.”

⁵ We'gaw alt teluejig mimajuinu'g, “Gjinisgam opla'teget ta'n tujiw wetapulugsi'gw? Ta'n tujiw opla'taqati'gw mimajuinu'g na me' to'q ul nmitutaq ta'n Gjinisgam tel tetapua'teget?

Etna na ugjit! Gatu negmow mo tetapua'ti'gw, oplite'tmi'tij. (Apjiw na glusuaqan eig ugjit negmow ta'n teluetij.)”⁶ Wegla gi'gaja'suaqan mo tepawgtinugul muta Gjinisgam apjiw gigwaja'teget aq mo oppla'tegegw aq 'lpa ilsumataq aq ugtapulataq mimajuinu'g ta'n oppla'taqati'tij muta Gjinisgam getlamiet apjiw.

⁷ Alt teluejig mimajuinu'g, “Ta'n tujiw oppla'taqati'gw gisa'lataq mimajuinu'g ul nmituataq Gjinisgaml uggepmite'lgaqanm aq me' ul nmituataq ta'n tetapu'elij. Na tujiw mo telgitasiw ni'n ilsutasin lue'winu ta'n teli oppla'tegei?”⁸ Pa na wijeï aq tluen, “Opla'taqatinej glaman nat goqwei gelu'lg ugjetew! Me' na gepmitelmatesnu Gjinisgam?” Negmow elue'ultijig aq mo tetapua'taqati'gw. Ta'sijig mimajuinu'g wijeï teluepnig na ni'n telueiap. Gatu mo telianug! Gjinisgam negmow ugtapulataq ta'n tel te'pmi'tij.

Mo eimug mimajuinu ta'n apjiw tetapua'toq

⁹ Nige' ninen Lesui'peultieg mo piam gelu'sultiweg je mu igtigig ta'n mo Lesui'peulti'gw. 'Lpa na moqwa'! Gis musga'tu na Lesui'paq aq maw igtigig 'ms't ta'n te'si'tij ilgwenmi'tij ta'n teli 'gtu oppla'taqati'tij. ¹⁰ Gjinisgam ugtwi'gatign telueg,

“Je mu newgte'jit mimajuinu ta'n tetapu'et ta'n Gjinisgam tel nmiatl.

¹¹ 'Lpa mo eimug newgte'jit ta'n nestasij aq mo getu 'gji'jia'tigul Gjinisgaml.

¹² Ta'n te'sijig mimajuinu'g ejjiglita'jig Gjinisgamewigtug

muta ta'n te'sijig mo tetapua'taqati'gw.

Mo eimug wen ta'n gis tla'tegetew
ta'n goqwei gelu'lg je mu newgte'jit.

¹³ Etlta'gal ugtunual aq anmimtultijig.

Gaq suisga'tu'titl igtigig ta'n tli ulgwijulti'tisoq
aq gugunmi'tis wantaqo'ti.

Winnual e'wmi'titl ta'n mimajuinu asgaiwa'tij.

Elue'wigl glusuaqan e'wmi'titl ta'n teli egsua'ti'tij.

'Lpa glusuaqanigtug naqsi ne'po'ltaq mimajuinu'g
ta'n tel wejgaqamij pa wije

aq nige' 'mtesgm naqsi ne'pa'n.

¹⁴ Apji alm'getmu'tijig

aq ntaqo'qona'latiji mimajuinu'g.

Mil wi'ta'tiji aq asgaiwa'tiji mimajuinu'g.

¹⁵ Tl jaqalsuissultaq mimajuinu'g aq ne'po'taq.

¹⁶ Gaq suisga'tua'tij igtigig ta'n telo'lti'tij

aq siaw gisa'lataq ulmajo'ltitaq.

¹⁷ Pas'g lugowaqana'la'tiji igtigig

aq gisa'lanew welmajo'ltiliji.

Mo eigtnug apoqonmua'tigul igtigl.

¹⁸ Mo jipala'tigul Gjinisgaml

aq mo gepmitelma'tigul." Na.

Na ta'n Gjinisgam gisa'laji mimajuinu'g tetapua'tiliji

¹⁹ Na nige' geitu'g 'ms't goqwei 'tplutaqanigtug ewi'gas'g ugjit ta'nig el mimajultijig aq ilsumujig 'tplutaqanigtug. Ewi'gas'g ugjit 'gji'tunew ta'n te'sijig mimajuinu'g ula ugs'tqamug ilsumujig Gjinisgamewigtug glaman ma wen gis taluegw ugjit igalsin muta mesaqan wi'gas'g. ²⁰ Mo eimug mimajuinu gis tetapu'en Gjinisgam ugsisgug ta'n

tel majulgwatg 'tplutaqan muta ma gis gaqi majulgwatmug giasgiwewegtug. Ta'n 'tplutaqan tela'tegeg na ula, "Ignmaj mimajuinu'l 'gji'tulin negm gis pata'tegelin."

²¹ Mimajuinu'g mo gis gaqi majulgwatmi'tij 'tplutaqan Nisgamewei na to'q Gjinisgam musga'tuaji mimajuinu'g ta'n teli apajo'laji negmeg aq ta'n gisa'laji tetapua'tiliji. Mo wejianugup ta'n gis gnnmi'tij 'tplutaqan. Na iganigjitegewinu'gi'g aq 'tplutaqann wesgutmi'tipnn.

²² Gjinisgam mimajuinu'g gisa'laji tetapua'tinew ugjit negm ta'n teli gtlams'tua'titl Se'sugulial. Gjinisgam na wet tla'teget ugjit ta'n te'sit wen getlams'tasij Se'suguliewigtug. Nige' mo istue'nug ugjit na 'Nnu'g teluisultijig Lesui'paq aq ta'n pas'g wen.

²³ Ta'n te'sit mimajuinu gis pata'teget aq mo gegnu pmiegw ta'n tel puatg Gjinisgam, Gjinisgam ta'n pas'g negm gisi ugs'tawiatag.

²⁴ Gjinisgam wel'telmaji mimajuinu'g aq ignmuaji uggelu'lgm. Mo negmow te'pmi'ti'gw aq ma gisi gtantu'ti'gw. Gjinisgam pisuiu ignmuaji. Gisa'laji tetapua'tinew ta'n teli gtlams'tua'titl Se'suguli ta'n teli np'g'p gujjiewegtug ugjit negmow. Gasa'tuapni ugtlue'utiwal ta'n tli ilsumgwi'tisoq aq nige' gtlamia'tilinelw.

²⁵ Gjinisgam Gisiteget uggwisl petgimapnn ugs'tqamug ugjit ne'po'qsilin aq gaqigunielipnn. Etna na ugjit mimajuinu'g ugtlue'utiwal weji apigsigta's'gl wet sapu tl lugwet ta'n teli gtlams'tasulti'tij Se'suseg. Gjinisgam petgimapnn uggwisl ugjit musga'tuan mimajuinu'g ta'n tl tetapua'snitaq ugjit negm. Gisna nige' sa'q

Gjinisgam pegiji esgmap aq a'sisaptmua'pni mimajuinu'g ugtlue'utiwal. ²⁶ Gatu nige' Gjinisgam mo eliaptmuagul ugtlue'utiwal awna musga'tuaji ta'n tli tetapua'tilita ugjit negm. Na weji musga'toq negm ta'n tel tetapu'ej aq 'ms't wen ta'n teli gtlams'tasilin Se'suseg gisa'latl tetapu'elin.

²⁷ Na toqo tujiw mo eigtnug ta'n mimajuinu ugji ginuetew Gjinisgamewigtug. Muta mimajuinu getlamiet Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasij, mo ta'n tel majulgwatg 'tplutaqan. Etna na ugjit! ²⁸ Gatu nige' na tel nemitun mimajuinu getlamiet Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasij Se'sugulial, mo ta'n tel majulgwatg 'tplutaqan. ²⁹ Gjinisgam na negm ta'n 'Nnu'g teluisultijig Lesui'paq emtoqwala'titl. Negm na Gisitegelitl ta'n emtoqwala'titl igtigig mimajuinu'g. Negmow wijej gis tli lta'taq Gjinisgamewigtug. ³⁰ Pas'g newgte'jit Gjinisgam Gisiteget aq negm wijej tele'waji Lesui'paq aq ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Gisa'laji tetapua'titaq ta'nig getlams'tasultiliji Se'suguliewigtug. ³¹ Tal'ta'sin jigla'tug 'tplutaqan muta getlamia'ti'gw aq tetapua'ti'gw Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'sugulieg? A' na moqwa', mo teltenug! Amujpa siaw gugunmug 'tplutaqan. Nige' ginu ta'n getlams'tasulti'gw Se'sugulieg gis tla'taqatitesnu ta'n 'tplutaqan telueg muta Se'sus apoqonmugsi'gw. Melgipuguatu'g 'tplutaqan.

4

Aplamo'q ta'n teli gtlams'tasij

¹ A' na nige' wesgung Aplamo'q, nujjinaeq. Wetagutmu'tieg ninen Aplamo'q, Lesui'peultieg. Goqwei gis tlia'n ugjit negm? ² Pa na negm tetapu'es Gjinisgamewigtug ta'n tela'teges guguntew nat goqwei ta'n tl ginuetew. Gatu mo telianugup. Mo eigtnug wen gis ginnuegw Gjinisgam ugsisgug. ³ Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, "Aplamo'q getlams'tasipnn Gjinisgaml aq Gjinisgaml wel'telm't'pnn getlamien ta'n teli gtlams'tasipnn."

⁴ Mimajuinu elugwet aq apangituaten ta'n tel lugwej. Mo saliteiewigtug wejitung pa na negm ta'n tel ganie'wij. ⁵ Gatu na mimajuinu ta'n elita'sitl Gjinisgaml mu negm elita'sualsip ta'n tel lugwej gatu awna elita'sitl Gjinisgaml ta'n tela'tegelij. Gjinisgam ta'n gisi ul'telmatal pata'tegewinu'l aq gisa'latl tetapu'elin. Gisa'latl ula mimajuinu'l tetapu'elin ta'n teli gtlams'tasilij. ⁶ Etna na wegla Ta'pito'q wesgutg'pneg ta'n tujiw wesgumatl mimajuinu'l welgwijinnitl muta Gjinisgam teli ul'telmatl tetapu'en mo ugjit ta'n telamu'g ugltgowaqanm. ⁷ Ta'pito'q teluet, "Maw ulgwijing na mimajuinu ta'n Gjinisgam gisi apigsigtuatl ta'n teli opla'tegelitl. Negla ugtlue'uti'l 'ms't gaqi gasa'tas'gl aq apigsigtas'gl.

⁸ Maw ulgwijing na mimajuinu ta'n Gjisaqamaw ma nugu apaji angite'tmu'gul ugtlue'utiwal. Na teluet Ta'pito'q."

⁹ Ula ul'ta'suaqan Ta'pito'q wesgutg'p ugjit ta'nig teli gtlams'tmu'ti'gw mo pas'g ugjit Lesui'paq ta'nig majulgwatmi'tij Nisgamewe'l

ugt'tplutaqanm gatu maw ugjit igtigig ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Negmow elt gisi ul'ta'sultitaq Gjinisgamewigtug. Ninen telueieg ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, "Aplamo'q getlams'tasipnn Gjinisgaml aq ta'n teli gtlams'tasipnn Gjinisgaml wel'telm't'pnn tetapu'en." ¹⁰ Ula teliaqap gesg mnaq Aplamo'q elugwasigweg. ¹¹ Aplamo'q ta'n Lesui'paq wetagutmu'tijig getlams'tuapnn Gjinisgaml. Me' pegije'g'p elugwasit. Negm aq ta'n tel lugwasip pas'g gegnugwaqan musga'toqol ta'n gisi gtlams'tasituatl Gjinisgaml aq gis wel'telm't'pnn. Tetapu'en gesgmnaq elugwa'tasigweg. Etna na ugjit negm pa na wije aq ujuowal ta'nig getlams'tasultijig Se'susewigtug aq wel'telm't'pnn Gjinisgaml tlia mo elugwasultigupnig. ¹² Aplamo'q nujjinaq Lesui'peultieg mu na pas'g ugjit ta'n tel lugwatasultieg awna ta'n wije tel mimajultieg aq ta'n wije teli gtlams'tasultieg muta nujjinaq Aplamo'q tel mimajipnaq ta'n teli gtlams'tasipnn Gjinisgaml ge's mo elugwatasigweg.

*Aplam ta'n teli gtlams'tasij weji msng
ta'n goqwei Gjinisgam teplumapnn*

¹³ Gjinisgam teplumapnn Aplamal ula ugs'tqamu negmewe'tew aq maw ta'nig wetagutmu'titaq. Ta'n teli gtlams'tasij Nisgameg wel'telmut'p aq tetapuitelm't'pnn aq getlamitel'm't'pnn Gjinisgaml mu na ta'n tel majulgwatg 'tplutaqan. ¹⁴ Pa na Gjinisgam ta'n goqwei teli tplumt'g's ignmus'p ta'n wen jigsitg 'tplutaqan na tujiw mimajuinu ta'n teli gtlams'tg mo tal glu'lgtnug aq Gjinisgam ta'n teli teplumapnn

mo tali ugtapsuninug. Pas'g na mo telianug muta Gjinisgam apji tela'teget ta'n teli tplumsip. Na teliaq na. ¹⁵ Gjinisgam ignmuaji mimajuinug ugt'tplutaqanm musga'tuaji ta'n tel pata'taqatijig. Pa na mo eigtnugus 'tplutaqan ma wen gisi suisga'tug. Ma wen gis gaqi majulgwatmugul ta'n te's'gl Gjinisgam ugt'tplutaqanm. Amujpa Gjinisgam ugtapulatal.

¹⁶ Ta'n goqwei Gjinisgam teplumapnn Aplamo'q ugjit un'jang getletug 'msntesnu. Gjinisgam ignmugsi'gw muta getlams'tmu'g, pisuiw msnmu'g. Amujpa 'msntesnu 'ms't ta'n te'si'gw tli gtlams'tmu'g st'ge' Aplamo'q, majulgwatmn 'tplutaqan gisna mo majulgwatmun, tli gtlams'tasulti'gw Gjinisgam st'ge' Aplamo'q. Negm na gujjinu aq ta'n te'si'gw Gjinisgam na teli ul'telmugsi'gw aq 'msntesnu ta'n teplumapnn Aplamal. ¹⁷ Ta'n telueg Gjinisgam ugtwi'gatign Gjinisgam telimatl Aplamal, “Ni'n gisa'lulap gaqais mil agnutmu'titaq gun'jang ta'n telgi'g ugs'tqamug.” Ta'n Gjinisgam teli tplutg na tla'tegetew. Aplam getlams'tuatl Gjinisgaml. Gjinisgam ta'ni nepu'tipni gisi apaji minua'laji aq igani usgutg goqwei ta'n tliatew tlia mo goqwei i'gtug. ¹⁸ Aplam siawi gtlams'tuatl Gjinisgaml ta'n tliatew me' enmiaq ta'n tujiw mo eigtnug ta'n lita'sitew. Etna na ugjit mil agnutmu'titaq ujjual. 'St'ge' ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, “Mawi mgenates mil agnutmu'tijig ta'n wetagutmn. Na tl pugwelietoqs'p pa na wijej aq gloqowejg musigis'g'tug. Ma gis mawanga'tun.” ¹⁹ Aplam maw melgi gtlams'tasip gigjiw gasgiptnnaqanipuna't. Tel gaqiaq wa'qi aq wijej

Sala tel gisigui'sgwaq aq mo eigtnug gisi gugunan mijua'ji'tl. ²⁰ Gatu Aplam mo puna'tug ta'n teli gtlams'tasij aq mo megtuagupnn Gjinisgaml ta'n teli tplumj ugjit negm aq uggisigui'sgum guguna'titl mijua'ji'jl. Me' aji melgi gtlams'tasij aq gepmitelmapnn Gjinisgaml. Emtoqwalatl aq miwatmuatl. ²¹ Gji'tm geitoq ta'n Gjinisgaml teluelipnn na tla'tegelital. ²² Etna na ugjit Aplam ta'n teli gtlams'tasij wel'telm't'pnn Gjinisgaml aq tetapu'en. ²³ Na glusuaqann, “wel'telm't'pnn Gjinisgaml tetapu'en,” na weju wi'gas'g'pnn mo ugjit pas'g negm. ²⁴ Wej wi'gas'g'pnn maw ugjit ginu ta'n elt getu tetapua'tinenu ta'n getlams'tasulti'gw negmeg ta'n apaj minua'lapnn Gjisaqamawminu Se'sugulial ta'n tujiw gisi np'geg. ²⁵ Negm ignmut'p ne'po'qsin ugjit 'gtlue'utinal aq weji minunsipnaq glaman ginu tetapua'tinenu Gjinisgamewigtug.

5

Mo goqwei eigtnug ta'n gis nigtua'lugsitesnu ginu aq Gjinisgam

¹ Nige' ginu tetapua'lugsi'gw Gjinisgamewigtug ta'n elita'sulti'gw negmeg. Etna na ugjit Nisgamewei wantaqo'ti geggunmu'g 'ggamlamuninaq. Westaulg na wet tla'teget ugjit ginu ta'n emtogwalug. Mestai assusit na negm. ² Etna na negm Se'suguli ta'n pegisulugsi'gup Gjinisgamewigtug aq negm Gjinisgam wel'telmugsi'gw ta'n teli gtlams'tasulti'gw Se'suguliewigtug. Nige' ta'n telpugulti'gw na wel'telmugsi'gw Gjinisgamewigtug.

Wel'ta'sulti'gw aq elita'sulti'gw. Geitu'g me' enmiaq tlo'ltitesnu ta'n tel pualugsi'gw negm. Wijitgweiwatesnu Gjinisgam wa'so'q aq gepmitelmatesnu. ³ Wel'ta'-sulti'gw je tlia weltesgmu'g metue'gl aq pugwelgl ta'n goqwe'l wet nu'gwalugsi'gul muta geitu'g apoqonmugsi'gw sangewo'ltinenu ta'n tel gisipugutmu'g. ⁴ Na tujiw ta'n tel gisipugutmu'g Gjinisgam wel'telmugsi'gw. Etna na Gjinisgam ta'n gisa'lugsi'gup gisipugutmnenu ta'n goqwe'l mo gisipugutmuggupnn. Gisi apoqonmugsi'gup aq me' siawi apoqonmugsitesnu. Etna na ugjit gisipugutmu'g aq siaw lita'sulti'gw negmeg. ⁵ Ta'n teli elita'sulti'gw ma 'ms'go'ltigw 'mgena'tigw Gjinisgamewigtug. Ignmugsigupnn Wejuli Nisgaml 'ggamlamuninaq. Negm musga'tugsi'gw ta'n teli gsalugsi'gw Gjinisgam. Geitu'g muta Wejuli Nisgaml na ignmatingewe'l ta'n Gjinisgam Gisiteget ignmugsi'gup 'ggamlamuninaq. Musga'tugsi'gw ta'n teli gsalugsi'gw. Etna na ugjit weji ulgwijulti'gw.

⁶ Ta'n tujiw mo gisi apoqonmasultiweg Se'suguli weji np'g'p ugjit ginu na elue'winu'g ta'n mo emtoqwawgup. Etna na tetaputesg na'gweg ta'n Gjinisgam gisi mgnggeg. ⁷ Mawi mtue'g ugjit ta'n pas'g wen 'npmn ugjit igtig mimajuinu'l we'gaw tetapu'elitr. Etug jel nat wen tetujita'tew 'npmn ugjit tetapu'elitr mimajuinu'l. ⁸ Na tel musga'tugsi'gup Gjinisgam ta'n teli gsalugsi'gw. Se'suguli weji np'g'p ugjit ginu ta'n tel pata'taqati'gweg na me' lue'utigug eimu'ti'gweg. ⁹ Ta'n teli np'g'p aq gaqiguniep na nige' ginu tetapua'ti'gw ta'n Gjinisgam tel

nemugsi'gw. Gji'tm na tliaq. Getletug me' enmiaq Se'suguli weji ugs'taugsitesnu ta'n Gjinisgam tli ugtapulugsigupnn mn'tua'gig. ¹⁰ Je tlia Gjinisgam i' gtanuggeg ugjit 'gtlue'utinal ta'n teli nplipnn uggwisl na weji apaja'lugsi'gw negmeg aq gesitelmugsi'gw. Gjitm na tliaq aq me' nige' ginu ta'n apaja'lugsi'gup Gjinisgamewigtug 'gjitmi ugs'tawugsitesnu. Se'suguli gis minunsipnaq aq nige' iapji mimajitew. ¹¹ Gatu nige' mo pas'g na. Elt 'ggamlamunual welgwijingl aq wantaqo'ti etegl muta apigsigtmugsigupnn ta'n tel pata'taqati'gw aq mu nugu sigti jipasulti'gw. Se'suguli Gjisaqamawminu wet tla'tegep ugjit ginu aq apaja'lugsi'gw Gjinisgamewigtug aq Gjinisgam witapeugsitesnu.

Atao'q aq Se'suguli

¹² Na ji'nmul ta'n Gjinisgam gisiapnn Ataal pata'tegelip. Na weji i'g lue'uti ugs'tqamug aq Ata weji np'g'pnaq ugjit ugtlue'uti. Nige' ta'n te'sit mimajuinu amujpa nepg muta 'ms't wen elt pata'teget. ¹³ Gis lue'uti eteg'p ula ugs'tqamu gesgmnaq Nisgamewei 'tplutaqan tewaqqitas'gtnugweg. Ta'n mo 'tplutaqan eigtnug mo Gjinisgam mesaqanwi'gmua'gupni ugtlue'utiwal. ¹⁴ Weja'tegemgeg Atao'q glapis Mowiso'q 'ms't mimajuinu'g nepu'tipnig muta pata'taqatipnig we'gaw ta'nig mo wijei tel pata'taqatigupnig 'st'ge' Atao'q ta'n tela'tegepnaq. Elistua'pna Gjinisgaml ta'n telimt'pnn. Ta'n newgte'jit ji'nmm Atao'q gis tla'teget nige' 'ms't wen elt pata'teget. Ta'n newgte'jit ji'nmm

Se'suguli gis tla'teget 'ms't wen gis tetapu'etew Gjinisgamewigtug.

¹⁵ Gatu wegla tapusijig mo wije'g. Ta'n tel pata'teget newgte'jit ji'nm Ata na ta'n te'sijig 'npu'titaq. Gatu ta'n wet tla'teget newgte'jit ji'nm Se'suguli pugwenniji pajiji ulapetmuaji. Gjinisgam pugwenniji mimajuinu'g ignmuaji ta'n tli ugs'tawiataq. Ula wet tla'teget ugjit newgte'jit ji'nm Se'suguli ta'n tetuji ul'telmaji. ¹⁶ Newgte'jit ji'nm Ata ta'n tel pata'teget gisa'laji mimajuinu'g ilsumujig aq ugtap'titaq mn'tua'gig. Gatu ula newgte'jit ji'nm Se'suguli ta'n gis tla'teget gisa'laji ta'n tel gaqais mil pata'taqatijig pisuiw apigsigtu-aneu aq tetapua'tinew Gjinisgamewigtug je tlia mo tel te'pmug. ¹⁷ Teliq ta'n tel pata'teget newgte'jit ji'nm 'ms't mimajuinu'g weji 'npu'tijig. Amujpa na 'ms't wen nepg ugjit na newgte'jit ji'nm. Pas'g na me' mawi ms'gi'g ta'n gis tela'teget newgte'jit ji'nm Se'suguli. Ma'muniw ulapetmuaji aq pisuiw ignmuaji tetapua'tinew Gjinisgamewigtug aq apaji mimajultitaq wa'so'q.

¹⁸ Ta'n tel pata'teget newgte'jit 'ms't gis ilsumujig aq 'lgimataq mn'tua'gig. Elt pa na wije'i ta'n tel getlamia'teget igtig newgte'jit gis smugt'tew ugtlue'utiwal aq 'ms't wen gis tetapuita'new Gjinisgamewigtug. ¹⁹ Newgte'jit ji'nm ta'n tel list'g na pugwenniji wet nigtuita'lipni Gjinisgamewigtug muta pata'tegewinu'g. Aq elt pa na wije'i newgte'jit ji'nm ta'n tel jigsitg na pugwenniji gtlamia'tinew Gjinisgamewigtug.

²⁰ 'Tplutaqan ignmugsi'gup ugjit geg-nua'tugsinenu ta'n teli opla'taqati'gw aq ta'n tel gaqais mili pata'taqati'gw. Gatu ta'n tel

piam lue'uti eimu'g na Gjinisgam uggelu'lgm ta'n teli ulapetmugsi'gw me' ap aji ma'mun musga's'g ugjit apoqonmugsi'gw. ²¹ Ta'n tujiw elue'uti ilgwenugsi'gup na tujiw etl pata'taqati'gup aq apugjig 'npmu'titesnu aq ilsumugsitesnu mn'tua'gig. Gatu nige' Gjinisgam teli ul'telmugsi'gw aq ignmugsi'gw uggelu'lgm glaman getlamia'tinenu. Gisa'lugsitesnu guguntesnu iapjiwewei mimajuaqan wa'so'q. Na wet tla'teget ta'n Westaulg gis tla'teg'p, Westaulg ta'n assumugsi'gw.

6

*Gjinisgamewigtug el mimajulti'gw
ta'n Se'suguli tel pualugsi'gw*

[Npuinu mo goqwei gis tla'tegegw. Ginu mawnugsi'gw Se'sus ta'n gisi np'g'pnaq gujjieweigtug. Nige' pa na wije i aq 'npuinu mu nugu elue'uti assumugsinenu gatu awna Gjinisgamewigtug el mimajulti'gw ta'n Se'suguli tel pualugsi'gw.]

¹ Gatu taluetesnu nige'? Etug telteg siaw pata'taqati'gw glaman Gjinisgam uggelu'lgm me' ap aji ma'mun musga's'g. ² A' na moqwa! Gjinisgam ejigla'lugsi'gup elue'utigtug aq pa na wije i aq nepmu'ti'gw maw Se'suguli gujjieweigtug. Glaman ma nugu gis tl siaw mimajulti'gw elue'utigtug. Nepu'ti'gup aq tepgisa'lugsi'gw lue'uti ta'n teli assumugsi'gup. Ma gis tl siaw mimajultigw wije i. ³ Amujpa na ula geituoq. Ta'n tujiw sign'tasulti'gweg na toqwa'lugsi'gup Se'sugulieg. Ginu ta'n tel

sign'tasulti'gup pa na wijeï aq teli npmu'ti'gw st'ge' negm ta'n teli np'g'pnaq. ⁴ Ta'n tel sign'tasulti'gup pa na wijeï aq wit toqwa'lug ta'n teli np'g'p Se'suguli aq pa na wijeï aq maw utqutalugsi'gup maw negm. Gis minunsiteg ujjl ugml'gigno'timg, ta'n maw gepme'litl. Pa na wijeï ginu sign'tasulti'gw glaman gis tetapu mimajultitesnu, ujjl ugml'gigno'timg.

⁵ Aq ginu newgte'ji'gup maw Se'sugulieg aq newgte'ji'gup ta'n negm teli np'g'p pa na wijeï ginu ngute'jitesnu maw negmeg aq wijeï tli unaqa'lugsitesnu 'st'ge' negm ta'n tel minunsip. ⁶ Na nige' ula geitu'g ginu ta'n i' tlo'lti'gupneg pa na wijeï aq gisi npmu'ti'gup maw Se'suguli gujjieweigtug glaman Gjinisgam gisi seiogwa'tutew ta'n i' tlo'lti'gupneg ta'n apji 'gtu pata'taqati'gup glaman ma tli gnnamug ta'n tel pata'taqati'gup aq ma nugu elue'uti assumugsigw.

⁷ Ta'n tujiw mimajuinu nepg mo nugu elue'uti assumgwi'tij. Ta'n tujiw nepmn ma nugu gi'l piam pata'tegewn. ⁸ Pa na nepmu'ti'gus maw Se'suguli getlams'tmu'g aq geitu'g maw mimajultitesnu maw negm. ⁹ Muta geitu'g Se'suguli gis minunsipnaq aq ma nugu 'npmug. 'Npuaqan mo nugu geggunmug ml'gigno'ti assumgug.

¹⁰ Ta'n teli np'g'p Se'suguli iga'lugsi'gw ta'n amgwes elue'uti assumgwi'tip muta gaqi apangitg'pnigl ugjit 'gtlue'utinal. Ula teliaq iapjiwewe'tew. Pas'g newgt nepg'p ugjit gis tla'tegen aq nige' apaji minunsit aq iapjiw mimajitew aq ma nugu suisga'tm't ta'n tel toqwe'tij Gjinisgaml. ¹¹ Pa na wijeï tli angita'sulti'gw gilew gis nepu'tioq maw Se'suguli glaman ma nugu ignmuawoq

lue'uti assumugsiwoq gatu awna nige' tel mimajultioq tetapua'lanew Gjinisgam. El mawa'lugsioq Se'suguli ta'n teli 'np'g'p. Na telteg tli angita'sultinew. Se'suguli ignmugsioq ml'gigno'ti piltu mimajultioq.

¹² Mut nugu ignmatmnew elue'uti assumugsinew 'gtinnewaq aq mut jigs'tmnew ta'n teli gsatmoq gilew awna jigs'tug Gjinisgam. ¹³ Aq mut eliamsiw ta'n pas'g goqwe'l gi'leg pata'tegen gisna e'wugsin ugjit ta'n goqwe'l mo gelu'lgtnugl aq mut siaw pata'tegeiun. Gis eimu't'p elue'utigtug pa na wije'i aq gisi npmu's'p gatu Gjinisgam apaja'l'sg'p negmeg aq ignmu piltu mimajin. Glaman liamsin negmeg ugjit tetapu e'wugsin gelu'lgigtug. ¹⁴ Mo teltenug ignmatmn elue'uti assumulin muta el mimajin Gjinisgamewigtug. Mo ta'n tel majulgwatmun 'tplutaqan gatu awna ta'n Gjinisgam teli ul'telm'sg.

Telteg tetapu mimajultinenu

¹⁵ Westawugsi'gw ta'n Gjinisgam teli ul'telmugsi'gw. Etug tel'ta'sulti'gw siaw pata'taqatinenu muta mo majulgwatmugg 'tplutaqan ugjit ugs'ta'titesnu. Gatu mo telianug. Ma gis siaw pata'taqatiww. ¹⁶ Amuj ula geituoq. Ta'n tujiw eliamsultioq ta'n teli assumugsioq aq jigs'tuoq na gilew gisteju'ltioq ta'nig iganpugutugsioq. Pa na ignmatmn elue'uti assumulin gisa'ultew mn'tua'gig lien. Gatu awna ignmu Gjinisgam assumulin negm gisa'lultew tetapu'en ta'n negm tel nmisg. ¹⁷ Newgtejgeg assumugsioqop lue'uti gatu

miwatmuanej Gjinisgam nige' jigs'tmuoqol teliaqewe'l ta'n Se'suguli tel gina'muep aq nige' ta'n tl gina'mugsioqop. Nige' gilew ta'n jigs'tmoqol ula teliaqewe'l wejiaq 'ggamlamunuaq. ¹⁸ Nige' Gjinisgam ejigla'lugsioq elue'utigug ta'n teli assumugsioqop aq nige' gistejuultioq Gjinisgam ugjit. Etl lugutioq ugjit negm glaman gis tetapua'taqatitoqs'p. ¹⁹ (Ni'n etl wi'gm ta'n i' tlo'ltijig mimajuinu'g. Pata'taqatijig te'sigisg'g.) Aq pa na wije gilew i' gistejuultioqop ta'n tel gaqais milamu'g elue'uti aq winsuti. Gatu nige' amujpa gistejuultioq ta'n te's'g goqwei getlamiaq aq sape'wig aq gegnu pmita'ioq ta'n tel puatg Gjinisgam.

²⁰ Ta'n tujiw elue'uti assumugsioqop mo sespete'tmuoq ta'n tetapua'latoqs'p Gjinisgam aq ta'n goqwei tetapu'aq. ²¹ Goqwei nige' weja'tun ta'n tel pata'tege't'p ta'n goqwei nige' netaqoqtmn. A' na moqwa' gelu'lgtug. Ta'n gi'l tla'tege't'p na mn'tua'gig pm lietes. ²² Gatu nige' mu nugu lue'uti assumugsioqop awna nige' Gjinisgam elugoug aq assumugsioq. Nige' ta'n gis tliaq wajuat'uoq 'gmimajuaqanmual aq gisa'l'sg ta'n tel gigji majulgwaj negm aq tela'tegen ta'n tel puatg aq me' enmiaq guguntes iapjiwewei mimajuaqan. ²³ Na mimajuinu ta'n pata'teget 'msntew ta'n ganie'wij. Te'p'g lietew mn'tua'gig. Gatu mimajuinu ta'n getlams'tuatl Se'sugulial 'msntew iapjiwewei mimajuaqan ta'n Gjinisgam pisuiw ignmuatew.

Ta'n teliaq ugjit ta'nig tepqatgig

[Ta'n tujiw newgte'jit 'np'g igtig gisi il malie'win. Na musga'tugsi'gw ta'n iga'lugsi'gw ta'n tel majulgwatmu'g Mowisewei 'tplutaqan ugjit ugs'tan ta'n tujiw Se'sus nepgeg ugjit ginu.]

¹ Wijigatulti'gw amuj nestasultioq ta'n getu tlimuloq muta 'ms't ta'n te'sioq geituoq 'tplutaqan. Mimajuinu amujpa tla'tegen ta'n telteg 'tplutaqanigtug ta'n teli pgitawsij. ² Gatu ta'n tujiw 'np'g mo nugu jigsitg ula muta 'npuinu mo goqwei gis tla'tegetew. Pa na wijeï aq nige' telteg 'tplutaqanigtug e'pit tepqatg toqwe'gig ugji'nmuml aq mo teltenug sespo'tegenew. Gatu awna ugji'nmuml neplisnn na tujiw gisi il malie'witew. 'Tplutaqanigtug menaqqajewei assumisit. ³ Gatu toqwama'tij igtigl ji'nmul toqo me' ugji'nmuml mimajilitl negm tlui'taten 'tqonasu. Gatu ugji'nmuml neplisnn na tujiw gisi malie'wi'tij igtigl ji'nmul aq mo tqonasu muta menaqqajewei assumisit. Na telteg 'tplutaqanigtug. ⁴ Wijigatulti'gw pa na wijeï aq ginu ta'n tleiaulti'gw Se'sugulieg. Iga'lugsi'gup ta'n tel majulgwatmn 'tplutaqan ugjit ugs'tan. Ta'n Se'suguli weji np'geg aq minua'luteg, ginu ta'n getlams'tasulti'gw ap mawolugsi'gw negmeg. Pa na wijeï aq maw nepmu's'p maw negm aq nige' ignmugsi'gw na ml'gigno'ti piltu mimajultitesnu. Ma nugu majulgwatmugg sa'qawe'l 'tplutaqan ugjit ugs'tan. Tleiaulti'gw Se'sugulieg aq piltu mimajulti'gw aq e'wugsi'gw elugoug Gjinisgam. ⁵ Ta'n tujiw el mimajultigup ginu ta'n tel puatmugup elue'uti assumugsi'gup gaqinal. 'Tplutaqan gegnua'tugsi'gw ta'n teli

opla'taqati'gw aq ginu me' getu pata'taqati'gw aq siaw pata'taqatinenu. Apji eimu'ti'gup elue'utigtug. Gisa'lugsitesnu 'lta'nenu mn'tua'gig. ⁶ Na nige' ginu 'gjitm iga'lugsi'gw ta'n 'tplutaqan assumugsi'gup muta nepmu'ti'gup maw Se'sugulial. Amgweseweieg gennugsi'gup pa wije' aq pisulti'gweg laplusang. Gjinisgam elugoug mu nugu ta'n tel majulgwatmu'g Mowisewei 'tplutaqan ta'n me'saqan wi'gas'g ugjit ugs'tan gatu awna jigs'tu'g Wejuli Nisgam ta'n apoqonmugsi'gw aq ignmugsi'gw ml'gigno'ti na tl mimajultinenu.

'Tplutaqan aq elue'uti

⁷ Gatu taluetesnu nige'. Na 'tplutaqan mo gelu'lgtnug. A' na moqwa'. 'Tplutaqan gelu'lg. Gatu musga's'g ta'n tel pata'tegei. Muta mu ni'n 'gji'tugapnn pata'tegen ta'n tujiw puatm ta'n goqwei igtig mimajuinu'g assutg mo 'tplutaqan tluen, “Mut wisguow!” ⁸ Lue'uti gisa'lit tla'tegen ta'n tel gaqais milamu'gl wisguo'qonn. Ta'n tujiw 'tplutaqan telueg, “Mut wisguow!” Elue'uti gisa'lit tla'tegen. Mo 'gji'tugapnn pata'tegewinu mo 'tplutaqan i'gtnug. ⁹ Etna na ugjit tel ulo'tegeiapneg gesgmnaq gisi ns'tasiwaneg 'tplutaqan. Gatu ta'n tujiw 'tplutaqan geituaneg aq ta'n goqwei mo teltenug tla'tegew na tujiw getu tla'tegei. Na tujiw seioqwiei ugjit 'ntlue'uti'l. Na tujiw melgignewa's'g elue'uti aq getu pata'tegei. ¹⁰ Ta'n tel menaqqajewei majulgwatm 'tplutaqan na tel piam seioqwiei ugjit 'ntlue'uti'l. 'Tplutaqan ta'n Gjinisgam ignmatoq ugjit ilgwenugsi'gw Gjinisgamewigtug gegnua'tuitl ta'n teli opla'tegei

aq na weji pata'tegei aq pem liei mn'tua'gig.
¹¹ Gistesguigl elue'uti'l. 'Tplutaqan e'w'g ugjit gisa'lin me' ma'muni pata'tegen. Sewisga'tuap 'tplutaqan aq elsutasiap tli gtapa's mn'tua'gig. Elue'uti na tela'tegeg.

¹² Na 'tplutaqann gelu'lg aq wejiaqal Gjinisgamewigtug aq telimugsi'gw ta'n Gjinisgam puatmugsi'gw tla'taqatinenu aq apoqonmugsitesnu. ¹³ Etug ta'n goqwei gelu'lg na 'tplutaqan pegisituit 'npuaqan. A' na moqwa'. Elue'uti na tela'tegeg. Ta'n teli e'w'g ta'n goqwei gelu'lg, elue'uti pegisituij 'npuaqan ugjit ni'n. 'Tplutaqan gis musga'tuaten ta'n goqwei gis tela'tegei elue'uti giasgiwewei. Ta'n 'tplutaqan telueg, “Mut pata'tegew!” na tujiw me' getu pata'tegei. Elue'uti me' naji ma'muni musgas'g aq me' ntaqo'qona'lugsi'gw.

Ta'pu nemi'gl ji'nm ta'n teli angita'sit

¹⁴ Geitu 'tplutaqan Gjinisgamewigtug wejiaq gatu ni'n pas'g mimajuinu. Elue'uti gistejue'galig aq assumig. ¹⁵ Mu nestasiw ta'n teleiawi muta mu gis tla'tegew ta'n goqwei getu tla'tegei gatu awna opla'tegei ta'n masgeltn. ¹⁶ Getu' tetapua'tegei gatu me' siaw pata'tegei. Na ula musga'sg wel'te'tm na 'tplutaqan tetapu'aq gatu mo gisi nguti tla'tegew. ¹⁷ Mu na esma ni'n getu opla'tegei gatu awna na elue'uti ta'n 'ntinneg eteg gisa'lit tla'tegen. ¹⁸ Geitu ni'n 'ntangita'suaqanm aq 'ngamlamun mu gisa'linug ula'tegen muta pas'g ni'n mimajuinu. We'gaw tlia getu ula'tegei mo gis geggunmu ml'gigno'ti na gis tla'tegew. ¹⁹ Mo gisi wela'tegew ta'n ni'n getu tla'tegei gatu awna

opla'tegei ta'n mo getu tla'tegew. ²⁰ Pa na opla'tegei ta'n mo 'gtu tla'tegew. Na ula telueg mu ni'n ta'n tla'tegew awna na lue'uti 'ntinneg eig na gisa'lit tela'tegei.

²¹ Etna na ula ta'n gis tliaq ugjit ni'n. Ta'n getu ula'tegei na ml'gigno'ti ugjit tla'tegen mo geggunmu. Ta'n goqwei winjig apjiw neia's'g.

²² Ta'n telgi'g 'ngamlamun getu ula'tegei aq getu majulgwatm Gjnisgam ugt'tplutaqanml. ²³ Gatu nige' piltua's'g ugjit ni'n. Nat goqwei eteg 'ntinneg ta'n gisa'lit listmuan Gjnisgam ugt'tplutaqanml ta'n 'ntangita'suaqanm aq 'ngamlamun wel'te'tg. Elue'uti ta'n elugweg 'ntinneg wissuignemuit aq assumit pa wije1 aq laplusang pisian. ²⁴ Na we'gwi ewle'juinui. Wen ta'n ugs'tawi'tew ni'n ta'n ilgwenj lue'uti muta ni'n pemlalsi mn'tua'gig?

²⁵ Miwatmaq Gjnisgam. Gjisaqamawminu na Se'suguli gisi ugs'tawi'tew. Negm gis jigla'litew ta'n teli assumig lue'uti. Geitu ni'n getu majulgwatm Gjnisgam ugt'tplutaqanm gatu awna mo gugunmu ml'gigno'ti ta'n ingutei tla'tega's. Na tetuji assumig lue'uti. Gatu Se'suguli gis jigla'lit.

8

*Na Wejuli Nisgam gisi ignmugsi'gw
na ml'gigno'ti ugjit gegnu pmien*

¹ Ula teliaq ugjit ta'nig getlams'tasultijig Se'suguliewigtug aq nige' mawa'laji negmeg. Gjnisgam ma apji ilsumagul ta'n wen gisi gtlams'tuatl Se'sugulial aq mawa'latl negmeg.

² Wejuli Nisgam ta'n teli ilgwenij ejigla'lit lue'uti ta'n teli assumip aq mn'tua'gig ela'lit. Wejuli

Nisgam ta'n tel lugwet ignmugsi'gw na ml'gigno'ti ugjit piltu mimajultinenu aq ignmugsi'gw iapjiwewei mimajuaqan ginu ta'n mawo'lti'gw Se'sugulieg. ³ Ta'n 'tplutaqan ma gisi ugs'tawiagul muta mimajuinu mo gis gaqi majulgwatmug na Gjinisgam tela'tegep. Sewisga'toq ta'n elue'uti amgweseweieg assumugsi'gup ta'n tujiw petgimateg uggwisl. Mimajuinu alsilipnn st'ge' ginu ta'n pata'taqati'gw gatu mo pata'tegegw negm glaman wissuignettew elue'uti. Na wet tla'teget ta'n teli np'g'pnaq ugjit 'gtlue'utinal. ⁴ Gjinisgam petgimapnn uggwisl glaman ta'n Se'sus gaq majulgwatg Mowisewe'l 'tplutaqan ginu weji gtlamia'titesnu Gjinisgamewigtug. Nige' Gjinisgam tel nmugsi'gw 'st'ge' gaqi majulgwatmu'g ta'n telgi'g 'tplutaqan muta mawnugsi'gw Se'suseg. Ginu ta'n tla'taqati'gw ta'n tel puatg Wejuli Nisgam mo ginu ta'n tel puatmuggw. ⁵ Ta'nig el mimajultijig ta'n tel puatmi'tij, ugtangita'suaqanmual ilgwengwi'titl ta'n negmow tel puatmi'tij. Gatu ta'nig el mimajultijig ta'n Wejuli Nisgaml puatmlij ugtangita'suaqanmual ilgwengwi'titl Wejuli Nisgaml. ⁶ Pa na el mimajulti'gw ta'n tel puatm'ugsi'gw na nigtua'lugsitesnu Gjinisgamewigtug ugjit 'gtlue'utinal gatu ilgwenugsioq Wejuli Nisgam gisa'lugsi'gw 'gji'jianenu Gjinisgam aq wijitgweiwanenu. Ugjiatew mimajuaqan aq wantaqo'ti. Gjinisgam gisa'lugsioq iapjiw wijitgweiwanew aq gugunmnew wantaqo'ti 'ggamlamuninaq. ⁷ Ta'n tujiw mimajuinu'g el mimajultijig pas'g ta'n negmow tel puatmi'tij na getana'titl

Gjinisgaml muta mo jigs'tmua'tigul Gjinisgaml ugt'tplutaqanml aq 'lpa mo geggunmu'ti'gw na ml'gigno'ti gis tla'taqatinew. ⁸ Wegla ta'nig jigs'tmi'tij pas'g negmow ta'n tel puatmi'tij ma gis tetapua'la'tigul Gjinisgaml.

⁹ Gatu mo tel mimajiwn ta'n tel puatmn. Tel mimajin ta'n Wejuli Nisgam ilgwen'sg muta Gjinisgam ugjijaqamitl na Wejuli Nisgam el mimajij 'gtinneg aq ignmasg na ml'gigno'ti tla'tegen. Ta'n wen mo geggunmuaqul Se'suguli ugjijaqamitl na Wejuli Nisgaml mo negmeg tleiawigw. ¹⁰ Gatu Se'suguli 'gtinneg eig aq Wejuli Nisgam gisa'lultew siaw mimajites wa'so'q ta'n tel tetapu'en Gjinisgamewigtug. Na ula tliatew ugjit gi'l tlia nige' ga'qi np'tew ugjit lue'uti. ¹¹ Pa na Wejuli Nisgam 'gtinneg eig na tujiw Gjinisgam ta'n wenaqa'lapnn Se'sugulial nepliteg elt gisa'total gaqiwal ta'n np'tew apaji mimajin. Na Wejuli Nisgam 'gtinneg eig aq Gjinisgam wet tla'tegetew ugjit gi'l.

¹² Toqo nige', wijigatulti'gw, amujpa na tel mimajulti'gw ta'n Wejuli Nisgam tel pualugsi'gw mo ta'n ginu tel puatmuggw. ¹³ Gatu tl mimajultioq gilew ta'n tel puatmoq na gilew mn'tua'gig 'lta'toqs'p. Apji nigtuita'toqs'p Gjinisgamewigtug. Gatu Wejuli Nisgam apoqonmultew ugjit pun pata'tegen gatu amujpa puatmn gi'l ilgwensin ugjit pun pata'tegen aq amujpa tla'tegen ta'n negm tel puatg. Na tujiw iapjiw wijitgweiwates Gjinisgam wa'so'q. ¹⁴ Ta'nig jigs'tua'titl Gjinisgam ugjijaqamitl na Wejuli Nisgam negmow na Gjinisgam un'jang. ¹⁵ Muta Wejuli Nisgam mo gisa'lugsiwoq ap we'gwata'sultinew ugjit 'gtlue'utinal pa wijej aq gisteju'g gatu awna Wejuli

Nisgam gisa'lugsioq Gjinisgam un'janitoqs'p aq na Wejuli Nisgam ugml'gigno'ting telui'tug Gjinisgam, "A'pa, Nu." ¹⁶ Wejuli Nisgam gisa'lugsi'gw ta'n telgwitgl 'ggamlamuninal 'gji'tunenu ginu na Gjinisgam un'jang. Na glaman gis tluetesnu, "Ginu na Gjinisgam un'jang." ¹⁷ Na nige' ginu negm un'jang. 'Msntesnu ta'n te's'g goqwei gelu'lg ignmuaji ugtmimajuinung. Guguntesnu maw Se'suguli ta'n goqwei Gjinisgam geggunmuap ugjit negm. Pa na ulmajo'lti'gw ta'n tel lugowug Se'suguli aq teli angite'tmu'g 'st'ge' Se'suguli ta'n negm teli ul'te'tg'p ta'n teli ulmaje'g, gepmitelmugsitesnu maw negm.

Me'enmiaq tel gepmitelmugsitesnu

¹⁸ Nige' geitu ta'n tujiw Gjinisgam musga'tugsitesnu uggepmitelgaqanm aq gepmitelmugsitesnu wa'so'q na tujiw ta'n teli ulmajo'lti'gw ula ugs'tqamug pa wije' aq mo goqwei. ¹⁹ Ta'n te's'g goqwei Gjinisgam gisitoqop esgmaq ugjit Gjinisgam un'jang neia'tasultilin. ²⁰ Ta'n goqwe'l Gjinisgam gisitoqopnn gelu'lg. Gatu Gjinisgam gisite'tg'p 'ms't goqwe'l seioqwiatal weja'tegemgeg ta'n lue'uti eteg ugs'tqamug. Gatu iga'qt'tew na'gweg ta'n mo nugu tliatew aq 'ms't goqwei esgmaq na na'gweg. ²¹ Na'gweg iga'qt'tal ta'n tujiw ta'n goqwei gisita's'g'p aq ta'n seioqwiatal ugjit lue'uti ma nugu seioqwianug aq 'ms't goqwei maw Gjinisgam un'jang gepmite'tasultitaq. ²² Muta ginu geitu'g glapis nige' ta'n te's'g goqwei gisita's'g'p epetoqsit ta'n tel gitnmat pa na wije' aq ta'n teli gsnugowaqan telgi'g e'pit ta'n tujiw

poqjipnet. ²³ Gatu mo pas'g ta'n goqwei gisita's'g'p epetoqsit na ginu ta'n geggunug Wejuli Nisgam na amgwesewei ignmatingewe'l ta'n Gjinisgam ignmugsi'gup elt epetoqsulti'gw ge's esgmalug. Tetago'lti'gw ugjit Gjinisgam ignmugsitesnu ta'n goqwe'l geggunmuaj ugjit un'jann. Gjinisgam minua'lugsitesnu gaqinal. Menaqqajewei

iga'lugsitesnu ta'n teli assumugsi'gup elue'utigtug. ²⁴ Ta'n ginu elita'sulti'gup Gjinisgamewigtug etna na ugjit weji ugs'ta'ti'gup. Gatu nemitu'g ta'n goqwei esgma'tmu'g mo 'gjitm lita'suaqan muta gis eteg. Wen gis lita'sitew ta'n goqwei nemitog? A' na mo wen. ²⁵ Lita'sulti'gw ta'n goqwei mo nemitug na ginu sangew esgmattesnu. Geitu'g 'msntesnu ta'n Gjinisgam teplumugsi'gup.

²⁶ Wejuli Nisgam ta'n apoqonmugsi'gw muta menaqana'ti'gw Gjinisgamewigtug. Mu ginu geitug ta'n tli a'sutma'ti'gup giasgiwewei gatu Wejuli Nisgam etawaqtmuatl Gjinisgaml ugjit apoqonmugsinenu. Epetoqsit aq getmite'tg ta'n teli a'sutmesseugsi'gw. Na teli sespetelmugsi'gw. Mo eigtnugul glusuaqann ta'n gis tluetal.

²⁷ Gjinisgam ta'n nmitua's mimajuinu'g uggamlamunuaq aq ugtangita'suaqanmual saputaptmuaji. Geitua'j ta'n teli angita'silij Wejuli Nisgaml. Etawaqtmatl Gjinisgam ugjit ugtmimajuinumg aq negm ta'n teli ul'te'tg.

²⁸ Geitu'g ta'n pas'g goqwei tlia'n ta'n tela's'g ginueg Gjinisgam maw lugowugsitesnu ugjit ulapetmnenu. Na tla'tegetew ugjit ginu ta'n gesalu'g aq wigumugsi'gup ta'n negm tel'te'tg'p.

²⁹ Wegla ta'nig Gjinisgam gisi mgnaji ta'nig getlams'tasultijig na gis tepgisa'laji glaman

tlo'ltitaq pa wijeï aq negm uggwisl. Glaman na uggwisl nige' amgwesewa'juilin ta'n tel pugwelgig wijigatultijig negmow ta'n mawa'la'titl muta getlams'tua'titl. Ugsisual na negm. ³⁰ Ta'nig Gjinisgam gis tepgisa'laji na wigumaji. Ta'nig wigumapni elt tetapua'laji aq ta'nig tetapua'lapni elt gepmitelmaji aq me' gepmitelmataq wa'so'q.

Gjinisgam teli musga'tugsi'gw ta'n teli gsalugsi'gw ta'n Se'suguli gis tla'tegep ugjit ginu

³¹ Nige' teli gji'tu'g ula 'ms't ta'n Gjinisgam gis tla'tegep ugjit ginu goqwei gis taluetesnu? Gjinisgam wel'telmugsi'gw. Wen ta'n gis wissuignemugsitesnu Gjinisgamewigtug. 'Lpa mo wen eimug ta'n gis tla'tegetew. ³² Mo nenaqjijatuagupnn ta'n teli ulmaje'lipnn uggwisl gatu iga'lapnn ugjit ne'po'qsilipnn ugjit 'ms't ginu. Teli aq iga'lapnn uggwisl ta'n maw gepmitelmapnn. 'Lpa 'ms't goqwei ignmugsitesnu. ³³ Wen gisi pisuiw ilsutmuataq Gjinisgam gisi mgnaji mimajuinu'g? A' na mo wen gis tla'teget muta Gjinisgam teluep mo amsalteg goqwei eigtnug ugtinnewaq, tetapua'taqatinew ugjit negm. ³⁴ Wen eig ta'n gisi ilsumataq 'lta'new mn'tua'gig. Mo wen eimug ta'n gis tla'teget. Etna na Se'suguli ta'n weji 'np'g'p aq wesua'toqop ugt'punual aq minua'lut'p aq nige' ugtinaqanmg epilil Gjinisgaml. Negm etawaqtmuatl Gjinisgaml ugjit ginu. ³⁵ Wen nige' ta'n gis nigtua'lugsitesnu ta'n teli gsalugsi'gw Se'suguli tlia ulmajeiugsi'gw, tlia gitnme'ugsi'gw, amasgipnnugsi'gw, guisulti'gw,

gisna ewle'ju'lti'gw, gisna 'nsano'qon eimu'ti'gw,
gisna tlia ne'po'qsi'gw? Mo eigtnug goqwei gisi
nigtua'lugsitesnu ta'n teli gsalugsi'gw Se'suguli.
³⁶ Gatu ula ugs'tqamug gitnmo'qon weltesgmu'g
ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg,

“Ugjit nige' gi'l Gjinisgam
apjiw i'mu'tieg nsano'gonigtug
ta'n tel pita'q na'gweg.
Pa wije i aq jii'gluewji'jg
ta'n tl ne'pa'ten
pa na wije ginu teleiugsi'gw.”
Na telueg Gjinisgam ugtwi'gatign.

³⁷ Gatu ta'n pas'g goqwei gis tliaq 'gtinnenaq
tetuji wissuignetmu'g muta Se'suguli apoqon-
mugsi'gw, negm ta'n mawi gsalugsi'gw. ³⁸ Muta
weli gji'tu'g mo eigtnug ta'n tl nigtua'lugsitesnu
ta'n teli gsalugsi'gw Gjinisgam. Pa na nepu'ti'gus
gisna mimajulti'gw. Tlia ansale'wijig ma gis
tla'taqati'gw, tlia mn'tu'g ma gis tla'taqati'gw, tlia
ta'n nige' teliaq gisna ta'n tliatew me' enmiaq.
Ma gis nigtua'lugsi'gw ta'n teli gsalugsi'gw Gjin-
isgam. ³⁹ Mo eigtnug goqwei musigis'g'tug, gisna
ugs'tqamug epune'g ta'n goqwei gisita's'g ta'n gis
nigtua'lugsitesnu ta'n Gjinisgam teli gsalugsi'gw.
Gjinisgam ug'gsaltuaqanm musga'tugsi'gup ta'n
Se'suguli Gjisaqamawminu teli np'g'p ugjit ginu.

9

*Mesge'g'p Poligap ugjit Lesui'paq
muta mo geitu'ti'gw ta'n tetapua'tinew
Gjinisgamewigtug*

¹ Ta'n goqwei teluei na teliaq. Gjinisgam geitoq. Ni'n tleiawi Se'sugulieg aq mo ni'n egsuow. Ni'n 'ntangita'suaqanm ilgwenit Wejuli Nisgamewigtug aq maw telimip ni'n etl tluai gigwajiaqewei. ² Mawi ms'gi'g ta'n teli ms'gei aq gaq suisga'sg 'ngamlamun ugjit ntmimajuinumg na Lesui'paq. ³ Gsatmug gisi apoqonmaq ntmimajuinumg ugjit negmow ugs'ta'tinew. We'gaw ugjit negmow wel'te'tm igalsin ugjit ilsutmn ne'pa'n. Pas'g na ma gis tlianug muta pas'g negm Se'sus ta'n weji np'g'p ugjit ugs'tawianew mimajuinu'g. ⁴ Negmow na 'Nnu'g teluisultijig Lesui'paq na Gjinisgam ugtmimajuinumg ta'n gisi mgnapni. Negm gisitelmajug ugjit un'janitelmnew aq wittoqwa'tmnew aq nemitu'tip uggepmitelgaqanm ta'n teli espe'litl. Teplumapni ta'n tli ula'lataq aq ignmuapni 'tplutaqanm Nisgamewe'l. Musga'tuapni aq nige'geitu'tij ta'n tli emtoqwalataq Gjinisgam Gisiteget teliaqeweigtug aq iapjiwewei teplumtingewei mesnmi'tij. ⁵ Wettaqia'tijig Aplameg Isaqeg aq Je'gopeg. Se'suguli ta'n mimajuinualsip tleiawit negmow. Negm Se'suguli mestai assusit aq Gjinisgam Gisiteget pua'laji 'ms't mimajuinu'g gepmitelma'tis iapjiw. Na tliaj.

*Ta'nig maw gimaten maw Aplam
ta'n teli gtlams'tuatl Gjinisgaml*

⁶ Mo tluew ta'n Gjinisgam teli tplutg'p menaq telianugup. Ta'n Gjinisgam teli tplumapni Lesui'paq giasgiwewei teliaqap muta mimajuinu'g ta'n Gjinisgam gisi mgnapni aq mawa'lapni mu na pas'g Lesui'paq gatu elt me' pugweliejig igtigig ta'n angua'lapni.

⁷ Mu 'ms't ta'nig wetagutmu'tijig Aplamo'q Gjinisgam un'jang. Gjinisgam telimapnn Aplamal, "Pas'g ta'nig wettaqia'tijig Isaqeg tl maw gimaten maw gi'lewei." ⁸ Na telueg, "Mo 'ms't ta'n te'sijig mijua'ji'jg ta'nig ugs'tqamultijig Aplameg Gjinisgam un'jang." Gatu awna na mijua'ji'jg ugs'tqamuilitl ta'n Gjinisgam teli tplumaji Aplamal aq Salaal tl maw gimaten maw negmow. ⁹ Gjinisgam na teli tplumapnn Aplamal ula glusuaqann, "Tetaputesg na'gweg iga'q, apaja'sites aq Sala uggwisl gugunatal." Na teluet Gjinisgam.

¹⁰ Aq mu pas'g na ula. Ta'n tujiw Isaq pemigweteg malie'wit. Ugte'piteml teluisilitl Lepegga. Tel gne'geg tele'g. ¹¹⁻¹² Ta'n tujiw assma getu gugunaji 'tqope'jg Gjinisgam na telimatl, "Amgwesewa'j lugowatal wijigumatl." Gjinisgam na telimatl gesgmnaq ugs'tqamui'tigweg, gesgmnaq ela'taqatigweg winjig gisna gelu'lg. Na tel'telmatl 'mgnan maljewe'tl 'tqope'jl. Musga'tugsi'gw Gjinisgam gis tla'tegep ta'n telsumsit, mu na ta'n mijua'ji'jg gis tla'tegetij. ¹³ St'ge' ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, "Je'gop gesalg'p gatu Isaqji'j mo tetuji gsalaqap."

¹⁴ Eimu'tijig mimajuinu'g teluejig, "Gjinisgam mo tetapua'tegegw ta'n tela'tegej." Me'si we'jitua'tij amsalteg Gjinisgam. Gatu mo telianug ta'n teluetij. 'Lpa pe'gaj mo amsalapuguegw. ¹⁵ Gjinisgam telimatl Mowisal, "Ewlielmates ta'n pas'g wen getu ewlielm'g aq ule'wates ta'n wen ni'n getu uleiug." ¹⁶ Gjinisgam mimajuinu'g ewlielmaji mo na ta'n mimajuinu tel puatg gisna ta'n tela'tegej gatu awna Gjinisgam ta'n

teli ewlitematl. ¹⁷ Gelu'lg wi'gatign telueg ugjit Palo ta'n etli elege'witewit ljiptg, “Gjinisgam teluet, ‘Etna na weji iga'lul ugjit elege'witewin ugjit nige'. E'wul aq gisa'laji mimajuinu'g ta'n telgi'g ugs'tqamu 'gji'tunin ni'n aq ta'n telgi'g 'ntml'gigno'tim.’ ” ¹⁸ Gjinisgam ewlitematl ta'n pas'g wen getu ewlitematl. aq igtigig ignmuaji metua'taqatilij. Gjinisgam musga'tuaj ta'n teli wegaiugtuatl Paloal muta mo jigs'tagugul aq mo ewlitemagul Gjinisgam ugtmimajuinumg.

Gjinisgam ewlitemaji ta'nig jigs'ta'titl

[Gjinisgam musga'tuaj mimajuinu'g ta'n teli ilsumaji muta mo jigs'tagugul gatu elg ewlitemaji ta'nig jigs'tatitl aq getlams'ta'titl.]

¹⁹ Newgte'jit gilew pipanimitew, “Pa na ula teliaqas goqwei ugjit Gjinisgam ilsutmuataq ugjit na? Ignmuaji negmow pa na tela'taqatili. Wen ta'n wissuignematl Gjinisgam? 'Lpa mo wen.”

²⁰ Gatu wenin ta gi'l Gjinisgam asitem't. Gisi-taqanei wowji'j mo pipnimulug ta'n wen gisi'atl, “Goqwei wet tli'in na?” A' na moqwa'. Mo tla'tegegw. ²¹ Mimajuinu ta'n gisiaji gisita'qanei wowji'j negm gis tli'atl ta'n tel puatg. Mego'tiliji eliaji aq anawgtiliji eliaji. Wijei sisgu e'w'g.

²² Etna na ula ta'n Gjinisgam tel lugwet. Getu' musga'toq ugml'gigno'tim aq ta'n wegaiugt'gl elue'uti'l aq ta'n ilsumataq mimajuinu'g. Gis sa'q ta'nig opla'taqatijig te'pmi'tij ugtapulaneu gatu Gjinisgam pegiji esgmalaji gawasgita'sultinew elue'utigtug. Gatu mo gawasgita'sultigw. Etna na ugjit ugtapulaji. Seioqwia'titaq ugltue'utiwaq.

²³ Glaman 'gji'jaten uggepmite'lgaqanm ta'n teli

ms'gig ugjit ginu ta'n ewlitemugsig'gw. Ginu ta'nig Gjinisgam gis gisgajugtugsig'gw ta'n tli ugs'ta'titesnu aq negm witoqwa'lugsitesnu aq gepitemugsitesnu. ²⁴ Ginu na mimajuinu'g ta'n Gjinisgam wigumugsig'gup. Eimu'tieg Lesui'peultieg aq maw gaqais milapegsultioq mimajuinu'g. ²⁵ Ta'n Gjinisgam teluep aq ta'n iganigijitegewinuo'q Oseiao'q tel wi'gig'p, “Na Mimajuinu'g ta'n mo ni'newe'g na tlui'tan 'ntmimajuinumg.

Aq ta'nig gaqais milapegsultijig mimajuinu'g ta'n mo gesalaqig etna na negla gesalgig.

²⁶ Na'te'l na tliatew ta'n telimut'pnig, ‘Mu na ni'n 'ntmimajuinumg’ etna na negla na mimajuinu'g tlui'taten: Gjinisgam un'jang.

‘Gjinisgam ta'n apji mimajit tlui'taq: Nn'jang.’ ”

²⁷ Aiseiao'q igan gnuatut'p ugjit Lesui'paq. Teluep, “Je tlia Lesui'paq tel pugweli'tij st'ge' t'pgwan gigjiw sitmug pas'g tegle'ji'jg ta'n ugs'ta'titaq. ²⁸ Gjinisgam jaqali ilsumataq ta'n te'siliji mimajuinu'g ula ugs'tqamug aq ta'n teluep na tla'tegetew. Na.” ²⁹ Gis nige' sa'q Aiseiao'q teluepnaq, “Pa na Gjinisgam Gisiteget ta'n mestai assutg mo ewlitemugsig'gus ginu Lesui'peulti'gw 'lpa na gaq ne'po'qsig'gup ta'n te'si'gw. Pa na wijej aq giasgiwewei ta'n tela'toqop gjigann teluisigl Satm aq Gamola. Pas'g ewlitemugsig'gw aq tegle'ji'gw esgwieji'gw.”

Lesui'paq mo menugeti'gw na

³⁰ Ula nige' ta'n teluei, “Ta'n tel gaqais milapegsultijig mimajuinu'g mo wejo'tmi'ti'gw

gigwajia'tinew Gjinisgamewigtug gatu Gjinisgam gisa'laji gigwajia'tinew ta'n teli gtlams'tasulti'tij negmeg. ³¹ Gatu awna Lesui'paq ta'n gisi mgnapni wejo'tmi'tij gis gigwajia'tinew Gjinisgamewigtug ta'n tel majulgwatmi'tij 'tplutaqann gatu mo gissotmi'ti'gw.” ³² Nat wen pipanigesit, “Goqwei ugjit mu gis tla'taqati'gw?” Mo gis tla'taqati'gw muta melgotmi'tij negmow ta'n gis tla'taqatijig gatu mo Gjinisgaml elita'sulti'tigul. Pa na wijej aq etoqwatesultijig aq pejitaqama'tijig. Na telueg mo geitu'ti'gw ta'n tla'taqatitaq. ³³ Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign,
 “Iga'tu Sioneg
 pejitaqanamgewei gun'tew
 aq pejitaqama'titaq aq nisia'titaq.
 Gatu ta'n wen Gjinisgaml jigs'tuatl
 na negm ma 'pjitaqamagw
 aq ma ewla'laq ta'n wen jigs'tuit.”
 Na teluep Gjinisgam Gisiteget.

10

¹ Wijigatulti'gw etawaqتماق Gjinisgam ta'n telgi'g 'ngamlamun ugjit ta'n te'sijig 'ntmimajuinung ugs'ta'tinew. Na tujiw 'ngamlamun ulgwitt'tew. ² Etl tlimuloq ta'n goqwei geitu ugjit negmow. Getu' ma'mun tetapua'la'titl Gjinisgaml gatu mo teli ns'tasulti'gw ta'n tla'taqatitaq. ³ Mo negmow gisi 'ns'tmi'tigw ta'n Gjinisgam gisa'laji mimajuinu'g gigwajia'tinew negmewigtug. Wejo'tmi'tij gisa'tunew gigwajia'tinew negmow ta'n getu tla'taqati'tij. Mo getu jigs'tua'tigul Gjinisgaml ta'n getu tla'tegelij ugjit gisa'lanew mimajuinu'g

tetapua'tinew aq gigwajia'tinew. ⁴ Gatu Se'suguli gis gaqi majulgwatmoqopneg 'tplutaqan ugjit ginu, glaman 'ms't wen ta'n getlams'tasilitl na tetapu'etew Gjinisgamewigtug.

Ta'n wen Gjinisgaml elita'sitl na negm ugs'tatew

⁵ Etna na ula ta'n Mowiso'q gis wi'gig'pnn ugjit ta'n tetapua'tinew Gjinisgamewigtug ta'n tel majulgwatmi'tij 'tplutaqan. Ewi'g'g'pnn, “Na mimajuinu ta'n wajui majulgwatg 'tplutaqan ta'n telueg ugjit tetapu'en Gjinisgamewigtug iapjiw mimajitew.” Na getloqo na! Gatu mo wen eimug ta'n gis tla'tegegw. ⁶ Etna na ula Gjinisgam ugtwi'gatign telueg ugjit mimajuinu'l tetapu'elitl Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasilij. Telueg, “Mut tluew 'ggamlamung. Wen gis unagiatew wa'so'q nmisguatal Westaulgl aq etamatl 'Jugu'a. Nisa'si.' aq gis nisa'latal ugjit ugs'taugsinenu.” ⁷ Aq mut tluew we'gaw ula, “Wen ta'n nige' gis nisa'sitew epune'g ta'nig nepu'tipnig eimu'tijig gisi gtaqqa'latal Westaulgl aq gis minua'latal.”

[Mo wen gis tla'tegegw muta Se'suguli gis pegising'p ula ugs'tqamug nepg'pnaq aq apaji minunsipnaq aq nige' ugjijaqamitl eimlitl ta'n eimu'ti'gw.]

⁸ Etna na ula ugjit Gjinisgam ugtwi'gatign telueg ugjit mimajuinu'l tetapu'elitl Gjinisgamewigtug ta'n teli gtlams'tasilij Se'suseg. Etl pestunmatmeg Gjinisgam ugtagnutmaqanm ugjit lita'sin Se'susewigtug. Gis nutmn ula agnutmaqan. Gis tlues teliaq aq gisi gtlams'tasites 'ggamlamung. Na wijej ta'n ninen pestunmatmeg ugjit 'gtlams'tasin Se'susewigtug. ⁹ Pa na etl glusin

aq gigwaji tluen mimajuinuigtug, “Getlams'taq Se'sus na Westaulg ta'n mestai assusit.” aq 'gtlams'tasin 'ggamlamung Gjinisgam weji unaqa'lapnn ta'n teli np'g'p na gi'l weji ugs'tates. ¹⁰ 'Ggamlamung weji gtlams'tasin aq Gjinisgam gisa'lultew tetapu'en. Ta'n tujiw etl glusin mimajuinuigtug aq tlimjig ta'n teli gtlams'tasij Gjinisgamewigtug na weji ugs'tates. ¹¹ Ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg, “Ta'n wen getlams'tuatl Gjinisgaml ma 'ntage'ug. Gjinisgam mu amsalimgugul, ma ewla'lagul.” Na! ¹² Ta'n pas'g wen gisi ugs'tatew. Gjinisgaml ma wen piam piltua'lagul Lesui'p gisna mo Lesui'pewigw. Pas'g newgte'jit Gjinisgam Gisiteget ta'n mawi espe'g. Pajiji ule'watal ta'n tegeu mimajuinu'l etawaqtmatl apoqonmagun. ¹³ Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam Gisiteget ugtwi'gatigng, “Ta'n pas'g wen etawaqtmuatl Gjisaqamaw Se'susal Gjinisgam ugs'tawiatal.”

¹⁴ Gatu tal gis tawaqtmuatal Gjinisgaml ta'n tujiw mo 'gtlams'tasigul? Tal gisi gtlams'tasitew ta'n menaq nutmug na gelu'lg agnutmaqan? Tal gis nuttew gelu'lg agnutmaqan, menaq wen al pestunmatmug gelu'lg glusuaqan? ¹⁵ Tal gis pestunmuatew ta'n tujiw menaq elgi'mam'gig nuji pestung? Ta'n tel wi'gas'g gelu'lg wi'gatigng, “Pegisitugsieg gelu'lg agnutmaqan aq nige' we'gaw ul'ta'sultieg. Welm'tu'tijig negmow aq elgimujig Gjinisgamewigtug.” ¹⁶ Gatu mo ms't wen jigs'tmug gelu'lg agnutmaqan. Aiseiao'q 'lpa na negm teluep, “Gjisaqamaw pas'g tegle'ji'jg ta'n mesnmi'ti'gw gelu'lg agnutmaqan uggamlamunuaq.” ¹⁷ Amujpa nat wen elt

pestunmatg aq wesgumatl Se'sugulial aq na tujiw mimajuinu nutmi'tij gelu'lg agnutmaqan. Amujpa na tmg nutmi'tij gelu'lg agnutmaqan ge'sg menaq getlams'tmi'tigw.

¹⁸ Gatu ni'n Poligap pipanigesi, “Etug Lesui'paq mo gis nutmua'tij Gjinisgam ugglusuaqanml?” Getletug gis nutmi'tij ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg,

“Na gelu'lg glusuaqan
enmi usgutas'g 'ms't tami.
Se'sa's'gl Gjinisgam ugglusuaqanml
ta'n telgi'g ugs'tqamu.
Aq ta'n tel gaqais milapegsultijig
mimajuinu'g nutma'tijig.”

¹⁹ Ap pipanigesi, “Etug Lesui'paq mo gisi ns'tmu'tigw gelu'lg agnutmaqan?” Amuj nestmi'tij aq Mowis ewi'g'g'p ta'n Gjinisgaml telimji Lesui'paq,

“Gisa'lultoqs'p gilew Lesui'pewioq
wisgua'latoqs'p aq uggwaialatoqs'p
ta'n ewnaso'ltijig mimajuinu'g.”

²⁰ Tel gne'geg Aiseiao'q melgita'sit aq telimaji ugt-mimajuinumg na Lesui'paq, ta'n Gjinisgaml telimji,

“Mimajuinu'g ta'nig mu gwilugupnig na we'ji'jig.
Ta'nig mu al pipanigesultigupnig
ugjit ni'n, neia'si ta'n eimu'tijig.”

²¹ Gatu ugjit Lesui'paq Gjinisgam wesgumapni teluet,

“Te'sigisg'g siaw pipanimgig
Lesui'paq jugwita'new ni'neg.
Gatu siaw melg'sultijig
aq mo getu 'lta'gwig.”

Na teluet Gjinisgam.

11

Gjinisgam ewlitemaji Lesui'paq

¹ Pipanigesi, “Etug Gjinisgam mo menuege'gupnig ugtmimajuinumg?” A' na moqwa'. Na menuegeji. Pewalaji aq menuegeji. We'gaw ni'n na Isle'lewi. Wetagutm Aplameg aq wetagutm ta'nig pitu' uji'jl na Penjamina.

² Gjinisgam mo ejigla'lagusni ugtmimajuinumg ta'nig amgwesewei gisi mgnapni. Geitu'n ta'n Gjinisgam ugtwi'gatign telueg ta'n ewi'gas'g ugjit Ilaijao'q. Etawaqtmuatl Gjinisgaml ugtapulan Lesui'paq. ³ Telimatl Gjinisgaml, “Gjisaqamaw, ni'n pas'g newgte'ji ta'n esgwiei aq getu ne'pa'ijig. Ne'po'tipni'g iganigjitegewinugi'g aq gaq suiste'mi'titeg patgulmesigaqaneg aq gisa'lapni mimajuinu'g mo emtoqwalulin gi'l.”

⁴ Gatu Gjinisgam na teli asitematl, “Ni'n llaigneg pituipnnaqanijig mimajuinu'g geggungig ta'n mo eli a'sutma'ti'gw Pe'lal.” Na alt tel'ta'sultipnig Pe'lal nisgamewilitl gatu mu na. ⁵ Pa na wijej aq nige' me' ta'sieg eimu'tieg Lesui'peultieg ta'n Gjinisgam gisi mgnapni aq ewlitemaji.

⁶ Gjinisgam mawi ewlitemaji. Etna na ugjit negm gisi mgnaji. Mo te'pmi'tij gatu Gjinisgam ewlitemaji. Mu na ta'n goqwei gis tla'taqati'tis gisna ta'n gisi gtantun gatu awna ta'n Gjinisgam gisi mgnaji mimajuinu'g. Muta Gjinisgam ugtewlite'lgagan mo wejianug lugowaqanigtug.

⁷ Ta'n goqwei gwilmi'tip Lesui'paq mo we'jitu'ti'gw. Getu' tetapua'tinew

Gjinisgamewigtug gatu mo gis tla'taqati'gw. Etna na negmow tegle'ji'g mimajuinu'g ta'n wigumgwi'titl Gjinisgaml. Etna negmow we'jitu'tij. Esgwiejig poqji gepistaqana'tijig aq mo Gjinisgaml nutua'tigul ta'n tujiw wigumgwi'titl. ⁸ Ta'n Gjinisgam wi'gatign telueg, “Gjinisgam ignmuaji tlo'ltinew ta'n tel puatmi'tij. Mo getu nutmu'ti'gw aq mo getu nemitaqati'gw. Aq me' nige' gisgug mo gis tetapu angita'sulti'gw ta'n goqwe'l Nisgamewe'l.” ⁹ Aq Ta'pito'q teluet, “Eli a'sutmai aq etamg Gjinisgam gise'wan aq gis gejigiaqewtesgaq ta'n tujiw pestie'ulti'tij. Pewalgig nisiattaq aq ugtap'titaq. ¹⁰ Eli a'sutmai, uljaqa ugpugugual 'pgoji 'n'tutaq aq ma gis nemitaqati'gw aq gis ulmajo'ltitaq ta'n teli opla'taqati'tij.” Na teli a'sutmap Ta'pito'q.

¹¹ Nin, Poligap telimuloq, Na Lesui'paq mo menuegeti'gw ta'n tel'te'tmlij Gjinisgaml gatu me' enmiaq menuege'titaq. Pata'taqatipnig ta'n mo menuege'tigul Se'susal pa na wije'i aq pejitaqama'tijig. Gatu nige' ta'n gis tliaq ta'n tel gaqais milapegsultijig mimajuinu'g westa'tijig. Na wej gisa'lataq Lesui'paq tl wisgua'tijig aq me' enmiaq puattaq. ¹² Na Lesui'paq ta'n mo menuege'tigul Se'susal igtigig mimajuinu'g gisi msnmi'tij ta'n goqwe'l gelu'lg. Ta'n tegle'ji'g Lesui'paq getlams'tasultijig pugwelgig ta'n gaqais milapegsultijig mimajuinu'g gisi gtlams'tasultijig

Se'suseg. Me' gatu pajiji gelu'lg ta'n tujiw Lesui'paq gawasgita'sultitaq aq 'ms't mimajuinu'g 'gtlams'tasultitaq.

Ta'nig mo Lesui'peulti'gw pa na wije aq 'psetgunji'tl weja'toq segewigwet olipiemnaqsi aq nasa'toq iga'taqasit olipiemnaqsi'g

¹³ Nige' gelululoq gilew ta'n tel milapegsultioq mimajuinuultioq mo Lesui'peultiwoq. Apostale'witewi ugjit gilew. Miwatmaq Gjinisgam ta'n telamu'g lugowaqan gisi ignmuj etl lugwei aq maw me'gite'tm 'ntlugowaqanm. Me' espe'g ula 'lgowaqan ilgwengig igtigig Gjinisgamewigtug. ¹⁴ Etug 'ntmimajuinumg gisa'la's wisgua'titaq ta'n igtigig getlams'tmu'tijig gelu'lg agnutmaqan aq na weji ugs'tawianew. ¹⁵ Ta'n tujiw Lesui'paq ejiglapasuala'titeg ta'n Gjinisgam gisite'tg, igtigig mimajuinu'g Gjinisgam gisa'laji witapetultinew. Ta'n tujiw Lesui'paq apaji ugsua'laten tetuji ul'ta'sultitaq aq pa na wije aq apaji mimaju'atitaq Gjinisgamewigtug.

¹⁶ Ta'n tujiw gaq pigo'tas'gl gulumgl toqwa'q na mawi amgwesewei pipnaqan mimajuinu el'toq gulumgewe'l wapejgl. Ta'n tujiw gi'teg, amgwesewei pugwe'ji'g pipnaqan Gjinisgam ignmuaj. Pa na wije aq gaqi ignmuaj aq esgwiaq mijipjewe wejitoq gulumgl gepme'gl. Aq pa na wije miti's ugjip'sgl Gjinisgam ignmug mawi ignmug ta'n goqwei wejigweg na ugjip'sgl. ¹⁷ Lesui'paq pa na wije aq 'psetgunji'tl iga'taqasit olipiemnaqsi aq gilew ta'n mo Lesui'peultiwoq pa na wije aq 'psetgunji'tl weja'toq segewigwet olipiemnaqsi. Pa na

psetgunji'tl gnisgwastu temsajig iga'taqasit olipiemnaqsi toqosip na pilue'l segewigwet weja'toq 'psetgunji'j gnisgwastu nasa'toq iga'taqasit olipiemnaqsi smtug siawigwet aq weligwet. Gilew nige' ulapetmnew gelu'lg mimajuaqan ta'n Gjinisgam ignmuapnn Lesui'paq. Teli tplumapnn Aplamal aq maw un'jang. ¹⁸ Glaman mut penoqitel-mug Lesui'paq muta nige' mo getlams'tua'tigul Se'susal aq tepgisita'jig Gjinisgamewigtug. Negmow pa na wije'i aq olipiemnaqsi 'psetgunji'tl temsa's'gl. Gatu mut me'ge'w gi'l. 'Psetgun mo apoqonmagul ugjip'sg gatu awna ugjip'sg apoqonmuatl 'psetgun aq ml'gignewa'latl. Aq gi'l pa na wije'i aq 'psetgunji'j.

¹⁹ Newgte'jit te'sioq etug tluetew, "Gatu Lesui'paq ejiglo'tujig glaman ni'n mawa'liten." ²⁰ Getletug na. Lesui'paq ta'n mo teli gtlams'tasultigupnn nigtua'lujig Gjinisgamewigtug aq gilew ta'n teli gtlams'tmu'tioq iga'taigl. Gatu mut me'ge'w ta'n goqwei gis tliaq 'gtinneg. Amujpa siawi gtlams'tmu'tioq. Ango'tmug aq uli angweiasultigw. ²¹ Mo Gjinisgam ewlitemagupni Lesui'paq ta'nig mo getlams'tua'tigupn aq tepgisita'jig Gjinisgamewigtug. Negmow tleiaultijig aq gilew mo tleiaultiwoq. Aq gi'l tel'ta'sin ewlitemulden mo siawi gtlams'tasiun? A' na moqwa'! Mo gis tlianug! ²² Ge' angita'sin ta'n tetuji ulm'toq Gjinisgam aq ta'n mo ewlitemagul ta'n wen mo getlams'tua'tigul. Gjinisgam wetapulatl ta'n wen mo jigs'tug gelu'lg agnutmaqan gatu awna wele'w'sg gi'l ta'n jigs'tat. Gjinisgam siaw jigs'tat aq tla'tegetes ta'n tel puatg negm siaw uleiultew. Gatu mu

tla'tegewn aq maw tma'lultew aq jigla'lultew.
²³ Lesui'paq ma siaw listua'tigul Gjinisgaml
 gatu awna 'gtlams'tasultitaq na tujiw Gjinisgam
 apajo'latan ta'n eimu'tilipnig. Gjinisgam tepiaq
 telignaj gisi apajo'lataq. ²⁴ Pa na wijeï aq
 'psetgunji'j gnisgwastu segewigwet olipiemnaqsi
 ta'n temasgittasit aq nige' siaw nassigweg. Gisi
 iga'taqasit olipiemnaqsi pa na wijeï gilew ta'n mo
 Lesui'peultiwoq angua'tugsioq maw Se'sugulial.
 Gatu me' apaji naqamaje't'tew 'psetgunji'j ta'n
 wejiaq iga'tasit olipiemnaqsi apat naso'tmg na
 wijeï miti'sigtug ta'n weji mn'jo'tigul. Pa na wijeï
 aq Gjinisgam ugtmimajuinung na Lesui'paq gisi
 apajo'laji negmeg. Gjinisgam mawa'lugsioq gilew
 ta'n teli gtlams'tmu'tioq aq gisi apaji mawa'lataq
 ugtmimajuinung, 'gtlams'tmu'tinew.

Gjinisgam 'ms't ewlitelmaji

²⁵ Wijigatulti'gw pewaluloq 'gji'tunew ula
 teliaqewei atejoqol geitas'g. Pa na nige' geitu'gus
 mo teli ugsualsultigw 'st'ge' natawo'tigw. Ula
 teliaqewei telimuloq, “Na 'Nnu'g teluisultijig
 Lesui'paq melgatpa'tijig gatu ma listua'tigul
 Gjinisgaml iapjiw. Pas'g etli mtua'taqatiji glapis
 ula gaqais milapegsultijig mimajuinu'g ta'n
 'gtlams'tasultitaq mawo'lanew. Nigtuita'jig aq
 ta'nig jigs'tua'titl Gjinisgaml el'ta'jig negmeg.”
²⁶ Etna na ta'n teli ugs'ta'titaq Lesui'paq. Etna na
 ula ta'n teluep Gjinisgam ugtwi'gatignigtug,
 “Nujiugs'tawi'wet ugjietew
 na 'gjigan Saion.
 'Ms't goqwei gaq jigla'tutew elue'uti
 ta'n wetapegsultijig Je'gopeg.

27 Etna na ula ta'n goqwei teli tpluma's ta'n tujiw jiglo'tuaq ugtlue'utiwal.”

28 Na Lesui'paq mo jigs'tmu'ti'gw gelu'lg agnutmaqan. Etna na na'te'l weji pqotamgiaq elue'uti ta'n getana'titl Gjinisgaml. Etna na ula ulapetmugsioq ugjit pas'g gilew mo Lesui'peultiwoq. Gatu Gjinisgam gi's gisi mgnaji negmow Lesui'paq witapeultinew ugjit pitu' nmijgamijuagi'g. Na na'te'l wet nenuaji. 29 Gjinisgam na mo apsgwite'tmugl. Mo getanagwi ta'n tegegnig gisi mgnapni aq ta'n goqwei ignmaj mo apaji ugsua'tug. 30 Amgwezeweieg gilew ta'n mo Lesui'peultiwoq mo jigs'tawoqop Gjinisgam pa na wije'i aq Lesui'paq tel listmu'tijig gatu nige' jigs'tmoq Gjinisgam aq ewlitemugsioq. 31 Nige' Lesui'paq mo jigs'tua'tigul Gjinisgaml. Pa na wije'i aq Gjinisgam teli ewlitemugsioq na elt ewlitemuataq Lesui'paq ta'n jigs'tuanew. Nige' gisi ewlitemujig. 32 Gjinisgam ewlitemuataq 'ms't mimajuinu'g ta'n jigs'tuanew je tlia nige' ma gisi apoqonmalsulti'gw pun pata'taqatigw aq pa wije'i aq laplusang pisultijig.

Miwatmuanej aq emtoqwalanej Gjinisgam

33 Pajiji gelu'lg ta'n Nisgam ewlitemugsi'gw. Tetuji ms'gi'g ugtangita'suaqanm. Aq me' ne'tata'sit negm aq ginu. Ma wen gisi gji'jiagul ta'n tel'te'tmlij Nisgaml. Aq ma wen gis panwijgatmugul ugtawgti'l ta'n elielij. 'Lpa ma wen gisi ns'tuagul Nisgaml ta'n tel lugwelitl.

³⁴ Nisgam ugtwi'gatign telueg,
 “Wen gejiatl
 Gjisaqamawul ugtangita'suaqanml.
 Wen ta'n teli ns'tu'et
 tlimatal ta'n tla'tegelital?
³⁵ Wen ta'n gisi ignmuatl
 ta'n goqwei apat apangituaten?
³⁶ 'Ms't goqwei gisitoqop Gjinisgam.
 'Ms't goqwei mawn'g
 aq musga's'g ugml'gigno'tim.
 Aq mestai assutg ugs'tqamug aq wa'so'q.
 Iapjiw gepmitelmanej
 aq emtoqwalanej Nisgam.” Na tliaj.

12

Ta'n tla'tutes nige' ta'n elugoug Gjinisgam

¹ Wijigatulti'gw Gjinisgam Gisiteget tetuji
 gaqaisg ewlitelmugsi'gw. Etna na ugjit
 etawaqtmuloq la'lsultinew Gjinisgamewigtug.
 Iga'tu 'gmimajuaqanm ugjit pas'g tla'tegen ta'n
 tel puatg negm mu gi'l ta'n tel puatmn. Lugowan
 pas'g Gjinisgam aq na tetapua'lan. Sape'wi ta'n
 tel majulgwaj. Ula na giwnaqajewei ta'n teli
 emtoqwaluj Gjinisgam Gisiteget 'ggamlamung.
² Mut siaw tl gamigsiw st'ge' wegla mimajuinu'g
 ta'n mo getlams'tmu'tijig gatu awna piltu
 gamigsin. Ignmu Gjinisgam 'ggamlamun
 gawasga'tultew ugjit glu'lgtn aq waqame'gtn ta'n
 teli angita'sin. Na tujiw gisi gji'tun negm ta'n tel
 pual'sg tla'tegen ta'n goqwei gelu'lg aq ta'n negm
 tetapua'l'j aq ta'n gigwajiaq.
³ Geituoq Gjinisgam ignmuij apostale'witewin
 ugjit gilew ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Etna na ugjit

'ms't ta'n te'sioq wet tlimuloq ta'n telo'ltigoq. Mut ugsami espitel'siw ta'n tele'n aq mut me'ge'wn. Gatu awna menaqqajewei angita'sin ta'n teli gtlams'tasin aq ta'n Gjinisgam ignmasg'p. Amujpa ilsumsin ta'n Gjinisgam pual'sg tla'tegen aq e'wmn na ml'gigno'ti ignmasg. ⁴ Ta'n tel milig ga'qi 'ms't goqwei piltu lugweg. ⁵ Pa na wije aq nige' te'sunemigsi'gw mimajuinu'g. 'Ms't tleiaulti'gw Se'suguliewigtug. Mawa'lugsi'gw pas'g newgte'ji'gw aq apoqonmatulti'gw ta'n tel luguti'gw. Pa na wije aq ga'qi ta'n tel lugweg, ta'n tel mawa'lugsi'gw na mawnutulti'gw. ⁶ Gjinisgam ta'n teli ul'telmugsi'gw ignmugsi'gul piltuamu'gl ml'gigno'ti'l. 'Ms't wen piltu lugwet. Amujpa e'wmu'g na ml'gigno'ti ta'n Gjinisgam ignmugsi'gup. Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti ta'n tel pestunmatmn Gjinisgam ugtagnutmaqanm amujpa pestunmn ta'n tel melgi gtlams'tasin. ⁷ Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti ta'n teli apoqonmajig igtigig ta'n getlams'tasultijig amujpa na e'wmn na ml'gigno'ti aq apoqonmatmn ta'n telgi'g pegwatun. Pa na Gjinisgam ignmasgl ml'gigno'ti ta'n tel nata'gina'muen, amujpa na gigwaji gegina'muen igtigig. ⁸ Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti ta'n teli ulimj aq ajipjulj igtigig amujpa e'wmn na ml'gigno'ti ugjit apoqonmuan igtigig aq ajipjuljig. Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti gisi atgnewa'tmn, amujpa natawe'n ta'n teli atgnewa'tmn. Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti igani assusin, amujpa sangew elugwatmn 'ms't goqweigtug. Pa na Gjinisgam ignmasg's ml'gigno'ti ugjit wele'waji igtigig,

amujpa wel'te'tegen ta'n teli uleiaj.

⁹ Mut pas'g wesgiji angamgusultinew teli gsalan igtigig awna 'gsalug ta'n we'gwi sipgwatun. Masgeltmu ta'n goqwei winjig gatu ml'gnmug ta'n goqwei gelu'lg. Gugune'n ta'n goqwei gelu'lg 'ggamlamung. ¹⁰ Mawi gsaltultigw ta'nig getlams'tasultijig muta wijigatultioq Se'suguliewigtug. Uleiatultigw aq apji gepmite'ltultigw. ¹¹ Te'sigisg'g nespi ulgwijine'n Gjinisgam lugowan ta'n telgi'g 'ggamlamun aq ta'n telgi'g pegwatun. Mut male'w gatu awna attigna'si. ¹² Ta'n teli lita'sin Se'susewigtug ulgwijine'n. Ta'n tujiw metue'gl welgmn sangewe'n aq gisipugute'n aq apji migwitelm Gjinisgam aq a'sutma. ¹³ Ta'n tujiw ta'nig getlams'tasultijig se'g tle'g peita'tij mawi apoqonmu aq ignmu i'mn giguag. Ta'n tujiw mimajuinu ta'n getlams'tasit goqwei nuta'maj atgnewa'tmn ta'n gelu'lg agnutmaqan tli usguttew.

¹⁴ Etam Gjinisgam ugjit ule'wan weget ta'n amasgipnn'sg aq smtug ule'ug. E'e etam Gjinisgam ugjit ule'wan aq mo pipanimawt ilsutmuan ulmaje'n. Mut winapugua'tinew, smtug ulapugua'ti'gw, awna ulewistu'ti'gw. ¹⁵ Mawi ulgwijultigw maw igtigig ta'n welgwijultijig. Mesgo'qtu weget ta'n mesgo'ltijig. Wit toqwa'ljig aq mawi atgitemultioq ta'n tegenig atgitemultijig. ¹⁶ Pa na 'ms't wen ule'w. Mut me'ge'w. Apji ulite'te'n lugwatmn ta'n pas'g tegen lugowaqan we'gaw igtigig mo getu lugwatmi'tij. Mut me'ge'wn aq mut espite'lsiwn. Mut tl'ta'siw 'ms't goqwei geitu'n.

17 Nat wen opła'l'sg, mut asita'law, awna gelu'lg glusuaqan ignmug. Ta'n we'gwisipgwatun gisi ula'tun glaman 'ms't wen gisi gji'jultew ta'n tel gigwajien. 18 Wantaqien ta'n tel mimajin ta'n telgi'g pegwatun. 19 Nitaptut, mut asita'law ta'n wen tel pata'l'sg gatu awna ignmu 'ms't goqwei Gjinisgam ugpitng. Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, "Gjinisgam teluet, 'Ni'n 'ms't goqwei nujo'ltes aq 'ms't goqwei apat apangittes.'" 20 Aq elt ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, "Ta'n mima-juinu poqwaitenm'sg ta'n tujiw guising, sm, gisna 'gtu samqwjaj, ignmu samqwan. Ula na tla'tegen gisa'lates 'ntaqo'qona'l'g ta'n getan'sg'p.'" 21 Mut ignmatmu elue'uti wissuignemulin awna lue'uti gi'l wissuignete'n ta'n teli ula'tegen.

13

G'pnno'l geggung ml'gigno'ti wejiaq Gjinisgamewigtug

1 'Ms't wen amujpa jigsitgl g'pnno'lewei 'tplutaqan aq iganpugultijig. Muta ma wen eimug ta'n gisi tplutegetew mu Gjinisgam ignmaj. Na saputa'sgt'tew ula ugs'tqamu mimajuinu geggung ml'gigno'ti ta'n tli tplutegetew. 2 Ta'n wen gi'l gi'gattesguaj iganpugultijig pa wijei aq gi'gattesguaj ta'n Gjinisgam gisigo'laji. Ta'n pas'g wen na tla'teget negm pegwatasit ilsumugsin aq ta'n goqwei mesng te'p'g. 3 Ta'nig tetapua'taqatijig mo jipala'tigwi iganpugultiliji pas'g ula ta'n opła'taqatiji na jipala'tiji. Na ugjit majulgwate'n 'tplutaqan ta'n telueg aq na tujiw ma jipalawjig. Tetapua'tega aq ugji gepmitelmugsin. 4 Gjinisgam

gisigo'laji assusultiliji lugowultinew ugjit gilew ggelu'lgmuow. Pa na opla'tege's'p jipalug negmow muta geggunmi'tij ml'gigno'ti 'gji'tmei aq gi'l te'p'tes ta'n teli ugtapululg. Gjinisgam gisigo'laji assusultiliji ugtapulan weget ta'n opla'taqatiji. Gisa'la'tiji mimajuinu'g welmajo'ltijig na te'pmi'tij ta'n tel ma'muna'taqati'tij. ⁵ Etna na ula ugjit amujpa majulgwatmn ta'n teluejig assusultijig muta mo puatmun ugtapulugsin aq geitu'n telteg tla'tegen ta'n telimulg. Gjinisgam na teli ul'te'tg. ⁶ Etna na ula ugjit g'pnno'l apangitmn suliewei. Gjinisgam gisigo'laji iganpugultijig aq amujpa elugwatmi'tij ugtlugowaqanmuoq. ⁷ Apangite'n ta'n telgi'g tettuen. Apangitu ta'n telgi'g tettajig g'pnno'lewaq ugjit 'gmaqamigeg gisna ta'n pas'g goqwei aq ta'n telgi'g tettuen apangite'n. Aq me' goqwei piamiaq na gi'lewei. Aq gepmitelm ta'n wen gepmitelmuggig.

Ta'n tle'waq ap igtig

⁸ Mut wen tettuew. Apangite'n te's'g ta'n tettuen aq elt amujpa 'gsalug igtigig mimajuinu'g. Ta'n wen gesalaji igtigig tela'teget ta'n telueg 'tplutaqan. ⁹ Gjinisgam ugt'plutaqanm telueg, “Mut sespo'tegew, mut ne'pa'tegew, mut gmutnew, mut wisgu'alan igtig mimajuinu, aq mut qalipusitew.” Ula aq maw ta'n te's'gl 'tplutaqann na mawi 'lta'qal newgte' 'tplutaqan ta'n telueg, “Ingute'jioq amujpa na gesaljig igtigig 'st'ge' nige' gi'l ta'n teli gsalsin.” Na. ¹⁰ Ta'n wen gesalt ma opla'lawt. Etna na ugjit ta'n wen gesalaji igtigig, tela'teget ta'n telueg 'tplutaqan.

11 Amujpa na ula tela'tegen muta na na'gweg ta'n Gjinisgam ugs'taugsitesnu nige' me' aji tepawiaq je mu ta'n poqji gtlams'tuggeg Se'sus. 12 Pa na wijeï aq tepgig geget gaqiaq aq na'gweg tepaw iga'q. Amujpa tugwia'ti'gw! Ango'tmug! Pun tla'taqatinej lugowaqann ta'n tleiawigl etl oqonitpaqiaq aq winjigl ta'n mimajuinu'g i' tli opla'taqatijig tepgig. Ilajultigw ugjit gegnu mimajultinenu. 13 Ge' nige' gigwaji pmitanej 'st'ge' nige' ta'nig etl waseteg wesgowita'tij. Jigla'tunej ta'n i' tli nqana'ma'ti'gup aq ta'n i' tli sespenoqsulti'gup. Winjigl mu tla'taqatinej, mu lue'ultinej, ta'n i' tl matntulti'gup, ta'n i' tl wisgualtulti'gup aq qalipusita'ti'gup mu tla'taqatinej. 14 Na wijeï aq sma'gnis nasa'toq pugumaqan igalsin matnaqqemgeweigtug lita'si Se'suguliewigtug aq e'wmn na ml'gigno'ti ignmasg. Ignmu Gjinisgam ilgwenulin aq iga'lulin. Pun tleie'n ta'n i' tleiu't'p aq mut igani angite'tmu ta'n tl gise'tes winjigigtug.

14

Mut nisa'law igtig ta'n getlams'tg ta'n tel gamigsigw aq mut ewla'law

1 Ul'ta'sual ta'n pas'g wen ta'n getlams'tasuatl Se'sugulial Gjisaqamaw aq getu' wittoqwa'lugsioq. We'gaw tlia negm pas'g gijga nestasit ta'n teli gtlams'tg. Mut gi'gaja'sualaw ta'n goqwei teliaq aq mu telianug muta piltu angita'sit je mu gi'l. 2 Newgte'jit mimajuinu ta'n teli gtlams'tg malqottew ta'n pas'g goqwei, na telgwig uggamlamun. Gatu igtig ta'n

teli gtlams'tg pas'g malqottew ta'n goqwei saqaliaq maqamigew, muta na telgwig negm uggamlamun. ³ Mimajuinu ta'n pas'g goqwei malqotg mo teltenug getgite'tmuan aq penoqitelman ta'n wen mo 'ms't goqwei malqotg. Ta'n wen pas'g malqotg mijipjewe wejigweg maqamigeg, mo teltenug ilsuman igtig ta'n pas'g goqwei malqotg muta Gjinisgam gitg wel'ta'sualaji. ⁴ Mo teltenug gi'l ali elsutmuan nat wen piluei uglugowinuml. Ta'n wen nuje'watl ula lugowinu'l na Gjinisgam. Etna na negm gisi ilsumatal mimajuinu'l ta'n tla'tegelital mu gi'l. Tluetew ta'n tla'tegelital na glu'lg'tew muta negm Gjinisgam apoqonmuatal ugjit gelu'lg lugowaqan gisa'tun. Ginu na Gjinisgam uglugowinu'g. Etna na negm ta'n ilsumugsitesnu mo wen igtig.

⁵ Eimu'tijig mimajuinu'g emtoqwala'titl Gjinisgaml gegnue'gl na'gwegl. Tel'ta'sultijig mawi espe'gl je mu esgwiaqal na'gwegl. Ap igtigig mimajuinu'g 'lpa tel'ta'sultijig ta'n te's'gl na'gwegl Nisgamewe'l. Te's mimajuinu amujpa geitoq ta'n goqwei ugjit wet tla'tegej na. ⁶ Ta'n wen mimajuinu emtoqwalatl Gjinisgaml gegnue'gl na'gwegl tela'teget ugjit Gjinisgaml. Mimajuinu ta'n pas'g goqwei malqottew tetapua'lan Gjinisgaml muta miwatmuatl Gjinisgaml ula mijipjewe. Elt na mimajuinu ta'n mo wius malqotmug na tela'teget ugjit tetapua'lan Gjinisgaml aq elt negm miwatmuatl Gjinisgaml ula mijipjewe. ⁷ Mo ginu gisite'tmug ta'n tujiw ugs'tqamulti'gup aq ma ginu assutmug ta'n tujiw 'npu'titesnu. Pas'g negm Gjinisgam geitoq aq miwatmug Gjinisgam gepmitelmatesnu. ⁸ Gjinisgam ignmugsi'gw siaw mima-

jultinenu. Gjinisgam siaw lugowatesnu. Ta'n tujiw 'npu'ti'gw me' siaw majulgwatesnu Gjinisgam. Ta'n tel'te'tg Gjinisgam siaw mimajultitesnu gisna 'npu'titesnu me' ginu na Gjinisgam un'jang. ⁹ Se'suguli weji np'g'pnaq aq apaji minunsipnaq ugjit iganpugutuataq aq ilgwenataq ta'n tegegenig gisi gtlams'tua'titl Gjinisgam. Weget nepu'tiliji gisna mimajutiliji. ¹⁰ Mo teltenug gilew ta'n te'sioq ilsumanew negm ta'n teli gtlams'tasij wijigmt aq mo teltenug igtigig penoqitelmanew ta'n wen teli gtlams'tasij. 'Lpa 'ms't ta'n te'si'gw gaqamultitesnu Gjinisgam ugsisgw aq ilsumugsitesnu. ¹¹ Muta tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'-gatigng,

“Gjisaqamaw teluet,
Ni'n ta'n apjiw mimaji
teli tplumuloq 'ms't ta'n te'sioq
jugu' nutgulpita'toqs'p ni'neg
aq 'ms't wen tluetew mimajuinuigtug,
'Gi'l na Gjinisgam.’ ”

¹² Ginu ta'n te'si'gw amujpa 'l paqapugua'titesnu Gjinisgamewigtug.

Mut gisa'law igtig ta'n getlams'tg lue'utigtug 'lpaqien

¹³ Etna na ugjit naqamasultinej ta'n teli ilsumtulti'gw. Gatu awna gisita'sultinej mu wijig'tioq ali pjitaqamawis elue'utigtug el nisien. Ma goqwei tla'tegewn ta'n tli asgaiwa's wijig'tioq aq ta'n 'lpaqia'tinew lue'utigtug. ¹⁴ Gjitm geitu ni'n aq Gjisaqamaw Se'suguli apoqonmuit ula 'gji'tun. Gjinisgam gisite'tg 'ms't mijipjeweis gis malqotmn. Teliq na gis malqotmoq ta'n pas'g

mijipjewe. Pa na mimajuinu tl'ta'sij nat goqwei mo teltenug malqotmn, ugjit negm, mo teltenug. ¹⁵ Pa na wijig'tioq gesi asgaij ta'n goqwei malqotmn piltuamu'g mijipjewe, pa na malqotmn musgalsin mo nugu piami gsalaw wi-jig'tioq. Mo tetapu'aqtnug Gjinisgamewigtug ta'n goqwei etltmn. Mut malqotmu na telamu'g mijipjewe pa na igtig mimajuinu gisi ma'mun suisga'l't ta'n teli gtlams'tg. Mo tepawgtinug. Se'suguli weji np'g'pnaq elt ugjit negm. ¹⁶ Mut goqwei tla'tu ta'n igtig tli asgaiwates. Awna ta'n goqwei gelu'lg tla'tega glaman ma wen gis wini agnimulug. ¹⁷ Ta'n goqwei gis malqottesnu gisna ta'n goqwei ma gis malqotmu'g tlia ta'n goqwei gis samqwoltitesnu gisna ta'n goqwei ma gis samqwolti'gw mu na ula wesgutmugg ta'n tujiw wesgumug Gjinisgam ilgwenmugsi'gul 'gmimajuaqanminal. Gatu wesgutmu'g tla'tegen ta'n Gjinisgam tel puatg, ta'n goqwei teliaqewei aq wantaqo'ti 'ggamlamuninal, ta'n Wejuli Nisgam ignmugsi'gw aq ul'ta'suaqan. ¹⁸ Ta'n wen Se'sugulial na tel lugowaj, Gjinisgaml tetapua'l'j aq mimajuinu'g wel'te'tmi'tij ta'n goqwei gis tla'tejej.

¹⁹ Amujpa sangewo'ltigw aq wejo'tmug el mimajultinenu wantaqo'ti'gtug. Apjiw wejo'tmug gisi mawi apoqonmatultinenu ta'n teli gtlams'tmu'ti'gw aq melgignewa'ltulti'gw. ²⁰ Mut gaq suisga'tuaw Gjinisgam ugtlugowaqan ugjit ta'n telamu'g mijipjewe getu malqotmn. Ta'n getu tlamu'g mijipjewe gis malqotmn. Pa na gisa'laj piluei mimajuinu opla'tegen mo tetapua'tegewn malqotmn na telamu'g mijipjewe. ²¹ Ula na ta'n goqwei tetapu'aq tela'tegen. Mut wius

malqotmug gisna mut samqwaw moqopa'q aq mut goqwei piluei tla'tegew ta'n gisa'lates wijig'tioq el nisietew lue'utigtug aq pata'tegetew gisna gisa'lan mnaqanan ta'n teli gtlams'tg.
²² Siaw gugune'n ta'n teli gtlams'tmn ugjit malqotmn ta'n pas'g mijipjewe na 'nguti 'gji'tu pas'g gi'l aq Gjinisgam. Etug ta'n goqwei getu tla'tegen gelu'lg aq telteg gatu 'gji'jit igtig asgaiasg, mut tla'tegew muta na tela'tegen pata'tegen. Welgwijing na mimajuinu ta'n mo asgaiatl igtig.
²³ Gatu tel'ta'sij ula mijipjewe mo tetaputenug Gjinisgamewigtug gatu malqotg mu tetapua'tegegw aq Gjinisgam tlimatal pata'tegen muta tel'ta'sit mo teltenug tla'tegen na. Mut tla'tegew ta'n goqwei tel'ta'sin mo tetaputenug muta tla'tegen pata'tegen.

15

Tla'tega ta'n apoqonmuatesg igtigig

¹ Ginu ta'n ml'gi gtlams'tmu'ti'gw aq weli ns'tmu'ti'gw amujpa na apoqonmuggig weget ta'n menaqana'tijig siawi gtlams'tmu'tinew ta'n tujiw gitnm'ti'tij. Mut pas'g tla'taqatinenu ta'n ginu tetapualsultinenu.
² Ingute'jioq amujpa tetapua'lug igtig ta'n getlams'tasit. Tla'tega ta'n goqwei gelu'lg ugjit ulapetmnew Gjinisgamewigtug aq gisa'lates ulgwijintew glaman ml'gi gtlams'tasitew.
³ We'gaw Se'suguli mo wet tetapualsigup awna ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, “Ta'n mimajuinu'g majiaqa'l'sg aq almim'sg etna na ni'n etl majiaqa'lit aq etli almimit.” Etna na ula Se'suguli

telimapnn ujjual. ⁴ 'Ms't goqwei ta'n sa'q tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng ewi'gas'g ugjit gina'mugsinenu glaman 'gjitm gisi gji'tutesnu Gjinisgam ugs'ta'titesnu. Ta'n goqwei ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatignigtug gisa'lugsi'gw gisipugu'tmnenu ta'n tel gitnm'ti'gw glaman ajipjulugsi'gw aq gugunmnenu wantaqo'ti 'ggamlamuninal. ⁵ Etna na negm Gjinisgam ta'n gisa'lugsi'gw gisipugutmnenu ta'n tel gitnm'ti'gw aq gugunmnenu wantaqo'ti 'ggamlamuninal. Etamg Gjinisgam gisa'lugsinew wijej teli angita'sultinew ugjit tetapua'l'jig igtigig glaman ta'n te'sioq apoqonmujig ta'n teli gtlams'tmu'tioq. Na tel majulgwaloq Se'suguli ta'n gis tla'teget. ⁶ Na tujiw 'ms't ta'n te'sioq mawita'ioq aq mawi emtoqwalog Wegwisit Nisgam Gjisaqamawminu Se'suguli ujjl.

Gelu'lg agnutmaqan ugjit ta'nig mo Lesui'peulti'gw

⁷ Etna na ugjit ul'ta'sualu'g igtigig pa wijej aq nige' Se'suguli ta'n teli ul'ta'sualoq glaman mimajuinu'g emtoqwala'titl Gjinisgaml. ⁸ Telimuloq Se'suguli lugowinu'alsip ugjit Lesui'paq. Musga's'g na Gjinisgam tela'teget ta'n teli tplutg ugjit tlian ta'n teli tplumapni Lesui'paq umijgamijuaqi'g tlian. ⁹ Aq maw lugowinuwip glaman ta'n mo Lesui'peulti'gw elt negmow emtoqwalataq Gjinisgaml ta'n teli ewlitelmuaji. Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign,
 “Miwatmul gi'l Gjinisgam
 aq tlima's ta'nig mo Lesui'peulti'gw,
 ‘gi'l na Gjinisgam.’

Nespi 'gtapegia's aq nespi miwatmul
aq emtoqwala's ugjit gi'l.”

Na Se'sus telimapnn ujjl.

¹⁰ Na'tami ap telueg,

“Gilew te'sioq gaqais milapegsultioq mimajuinu'g
mawi ul'ta'sualug maw ugtmimajuinumg
ta'n gisi mgnapni.”

¹¹ Na'tami ewi'gas'g,

“Gilew ta'n gaqais milapegsultioq
miwatmug Gjinisgam aq emtoqwalug.
Ta'n te'sioq mimajultioq
ml'gi emtoqwalug Gjinisgam.”

¹² Ap Aiseiao'q wesgumapnn Jessial na Ta'pito'q
ujjual. Teluep,

“Pgisintew ta'n wetapegsit Jessio'q.

'Pgisintew aq ta'n tujiw gisigwet
assuman gaqais milapegsultiliji mimajuinu'g.

Negmow 'gtlams'tuataq aq lita'sualataq
ugjit ugs'ta'tinew aq 'gji'tu'titaq tla'tegelital.” Na!

¹³ Ni'n na Poligap, etamg Gjinisgam
ugjit gilew. Na negm ta'n gisa'lugsioqop
lita'sualanew negm. Etamg ugjit gisa'lugsinew
'ggamlamunual ulgwitt'tal aq wantaqo'ti i'tt'tew
ta'n teli gtlams'tuoq glaman Wejuli Nisgam
ugml'gigno'timg gisa'lugsitoqs'p ajipjulugsitoqs'p
aq siaw lita'sualanew Gjinisgam. Na tliaj.

*Poligap gegnua'tuaji
ta'n goqwei ugjit wet tl ginigweg ugtwi'gatign*

¹⁴ Wijigatulti'gw geitu ni'n maw ulm'tu'tioq
aq mawi uleiatultioq aq geituoq assma
ta'n tla'taqatitoqs'p aq tepiaq gina'masuti
gegunmu'tioq gis gegnuimanew ala wen ap

igtig. Getloqo na! ¹⁵ Gatu ge's ula wi'gatign etl wi'gm migwimuloqol gegnue'gl glusuaqann. Gjinisgam ignmuit ugjit tlewistun aq ml'gita'sin aq mo goqwei etegigjenmu aq mo goqwei mimgwa'tuluoq. ¹⁶ Getu' migwimuloq ni'n na Se'suguli uglugowinuml. Pestunmaqig ta'nig mo Lesui'peulti'gw. Gjinisgam ugtlgowaqanm elugwei tel pestunm gelu'lg ugtagnutmaqanm] glaman ta'n gaqais milapegsultijig mimajuinu'g 'ns'tmu'titaq aq 'gtlams'tmu'titaq. Na tujiw tetapua'lataq Gjinisgam aq ugsua'lataq. Wejuli Nisgam tepgisa'laji ugjit Gjinisgam aq gisa'laji tel waqamo'ltilinew aq tla'taqatilinew ta'n tel puatg Gjinisgam. ¹⁷ Ni'n tleiawi Se'suguli ugtinneg. Me'gite'tmaqal ta'n goqwe'l Gjinisgam gisa'toqol ta'n tel lugowg. Mo getu usgutmuan ta'n goqwei ni'n gis tla'tega'n. ¹⁸ Gatu nige' melgita'si aq wesgutman ta'n Se'suguli gis tla'teget. Gisa'lip ugjit ilgwenan ta'nig mo Lesui'peulti'gw 'gtlams'tuanew Gjinisgaml aq jigs'tuanew ta'n gis tla'tegei aq ta'n getu tluai. ¹⁹ Ignmuit ml'gigno'ti tla'tegen gnugwaqann aq paqalaiwaqan ta'n teli ms'gi'g. Wejuli Nisgam apoqonmuip ta'n tel gneg wejiei Selusalemg glapis Ililiame'gati. 'Ms't tami gis tli gaq pestunmatm gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli. ²⁰ Apjiw getu al pestunmatm gelu'lg agnutmaqan ta'n mimajuinu'g menaq nutmi'ti'gw glaman aji ns'tuimaji mimajuinu'g ma gis tluwegw, "Pas'g siawa'tun ta'n igtig we'gwa'sij." ²¹ Ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, "Negmow ta'nig menaq telimam'gig. Negmow nmia'tital Gjisaqamawul. Ta'nig menaq nutmi'ti'gw, ns'tmu'titaq." Na.

*Poligap angite'tg ugjit aji mittugwalan
Lo'mewaq*

²² Gesigawi angita'si ugjit pm lien mittugwaluloq pas'g nat goqwei etegigiennig mo gis liew. ²³ Gatu nige' gaqa'tuangl 'ntlugowaqanml ula maqamigal. Ge's te'sipunqeg getu jugu'a ugjit mittugwalulinew ²⁴ uliatew nige' tliaq ta'n getu tla'tegei. 'Gsatmug gis nemu'loq ta'n tujiw pm lian Espeine'gati. 'Gsatmug gis naqa'sian ta'n eimu'tioq. Tel gne'g gis apoqonmuitoqs'p ta'n tl lia'n Espeine'gati ta'n tujiw mittugwaluloq aq siawqatman te's tepgunsejig. ²⁵ Gatu nige' getu liei Seluselemg naji apoqonmaqig Nisgam ugmimajuinung na'te'l. ²⁶ Ta'nig getlams'tasultijig Masetoniaewaq aq Gli'gewaq pa na negmow gisita'sultijig ugjit apoqonmuanew ewle'jultijig ta'nig getlams'tasultijig na'te'l. Mawo'taqan pmian ugjit sitatug iga'tu'tij ugsulieweimuow. ²⁷ Etna na negmow gisita'sultijig ugjit apoqonmuanew ewle'jultijig. Mo wen piluei telimgwi'tigwi. Telteg ugjit weget ewle'juinu'g Seluselemg apaji msnmnew aq atgnewa'tujig ta'n goqwei igtigig ganie'ulti'tij muta weget Lesui'paq gisi atgnewa'tmi'tip Gjinisgam ugtagnutmaqanm ta'n gaqais milapegsultijig mimajuinu'g. Tal gigji'j apaji msnmnew mawo'taqan ta'n wejgu'aqamulti'tij? ²⁸ Ta'n tujiw gisi pgisitan ula apaja'tuan ta'n te's'g suliewei gis mawo'toq aq ignmaqig iganpugultijig, na tujiw naqtman Seluselemg pm lia'n Espeine'gati aq 'nqa'sites aq naji mittugwalultoqs'p ta'sijig tepgunsejig. ²⁹ Geitu ta'n tujiw pem liei aq naji mittugwaluloq

pgisitultoqs'p gelu'lg agnutmaqan ta'n Se'suguli ignmuitew ugjit ulapetmnew. ³⁰ Wijigatulti'gw ta'n teli gtlams'tuloq Gjisaqamaw Se'suguli, Wejuli Nisgam gisa'lugsi'gw mawi gsaltultinenu ugjit ml'gi lugutinenu. Etawaqtmuloq melgi a'sutmessewioq aq Gjinisgam tawaqtmug ugjit ni'n. ³¹ Glaman ula ta'n Jutiaewa'gig eimu'tijig ta'n mo getlams'tua'tigul Se'sugulial ma jile'wi'gw. Tawaqtmug ugjit Gjinisgam ugtmimajuinung eimu'tilijig Seluselemg ul'ta'sultlitaq ta'n jugwa'tuan mawo'taqan ugjit negmow. ³² Gjinisgam pa na tli ul'te'tg 'pgisintes. Pajiji ulgwitt'tew 'ngamlamun ta'n tujiw gis mittugwaluloq. A'sutmessewioq glaman iga'ian tli atlasmites aq tli ul'ta'sites. ³³ Etamg Gjinisgam ta'n ignmugsi'gw wantaqo'ti 'ggamlamuninal ugjit wijitgweiugsinew. Na tliaj.

16

Poligap wel'ta'sualaji witapaq

Na e'pit teluisit Pi'pi jugwa'tutew ula wi'gatign

¹ Getu' tlimuloq 'ggwe'ji'jinu teluisit Pi'pi wijej teli gtlams'tasit 'st'ge' ginu aq gisi lita'sualatesnu. Gaqais mil lugwet ugjit Gjinisgaml aq apoqonmuaji ta'nig getlams'tasultijig na 'gjigan teluisig Senjlia. ² Ul'ta'sualug ta'n teli ultesguoq muta tleiawit Gjinisgamewigtug aq uleiug. Na telteg tla'taqatinew. Apoqonmating puatg smtug apoqonmug muta pugwenniji gisi apoqonmuaji aq maw ni'n gisi apoqonmuit.

³ Me' na gatu wi'tites Plisilla aq Aguila ta'n Se'sugulial wijej tel lugowa'titl 'st'ge' ni'n. Wit

lugutieg Se'suguliewigtug. Ta'n telgi'g pegwa-toqig apoqonmuijig we'gaw ugmimajuaqanmual 'nsano'qon na eteg! ⁴ 'Nsano'qon ugjit negmow ne'po'qsineu ugjit pas'g ni'n ta'n tel lugowi'tij. Me'gitelm'gig. Miwatmaqig mu pas'g ni'n gatu elt ta'n te'sijig ta'nig getlams'tasultijig ta'n gaqais milapegsultijig mimajuinu'g. ⁵ Me' wi'tites ta'nig i' tli ultesgatulti'tij wiguaq ta'nig getlams'tasultijig. Me' wi'tites nitap Epenetus ta'n gesalg. Mawi amgwesewa'j E'siaewa'gig ta'n getlams'tuatl Se'sugulial. ⁶ Wi'tites me' Malieg ta'n tetuji attigna'sit ugjit gilew. ⁷ Elt wi'tites Antlonigus aq Juniasteg. Ninen Lesui'peultieg aq maw pisultieg'p laplusang. Negmow gejia'tipnn Gjinisgaml gesgmnaq ni'n. Apostale'wijig wel nenua'tiji.

⁸ Wi'tites elg Ampliatus maw gelu'si't nitap ta'n gesalg. Me'gitelm'g Gjsaqamawigtug. ⁹ Me' wi'tites Ulpanus ta'n Se'sugulial wijei tel lugowatl 'st'ge' ginu aq maw wi'tites Stesi maw gelu'sit nitap. ¹⁰ Wi'tites na ji'nm Apelles. 'Lpa na tetuji ul musga's'g ta'n tel gepmitelmaj Se'sugulial. Pugwelgl ta'n goqwei gisipugutg ugjit Se'sugulial. Negla wi'tites ta'nig tleiaultijig na ji'nm Alistopulus wi'gma. ¹¹ Wi'tites Elotian. Ninen na Lesui'pewieg. Aq wi'tites weget ta'nig getlams'tasultijig na ji'nm Nalsisus wi'gma.

¹² Wi'tites na e'pijig Tlipena aq Tliposa. Gjsaqamawul elugowa'titl aq maw nitapesgw Plisis ta'n gesalg Gjinisgamewigtug. Pugwelg ta'n goqwei gisa'toq ugjit Gjinisgaml. ¹³ Wi'tites na ji'nm Megwatpat negm pegiji lugowatl Gjinisgaml maw

wi'tites uggwitl ta'n teli apoqonmuit pa wije aq ni'n na uggwisl. ¹⁴ Wi'tites na ji'nmug Asinglitus, Pligan, Elman, Patlig aq Elmas aq maw ta'n te'sijig ta'nig getlams'tua'titl Gjinisgaml ta'n maw ultesgatultijig. ¹⁵ Wi'tites Piloloqos aq Julian maw na ji'nm Nilius aq uggwe'ji'tl aq Olympus aq maw 'ms't Gjinisgam ugtmimajuinumg maw ultesgatultijig.

¹⁶ Wesgaqaltultigw wijigmtultioq. Ta'n te'sijig getlams'tua'titl Se'sugulial, te's mawio'mi getu wi'tugsioq.

Ugtejgewei ta'n Poligap gegnua'tuaji Lo'mewaq

¹⁷ Wijigatulti'gw, etawaqtmuloq ugjit uli angweiasultinew muta eimu'tijig ta'nig egsugina'mua'tijig. Gisa'lugsitoqs'p nigtua'lugsitoqs'p aq gisa'lataq mimajuinu'g pun ml'gi gtlams'tasultinew. Getana'titl ta'n tel gina'mu'g. Sitapugutug! Mut wijitgweiwaw aq mut majulgwaw. ¹⁸ Ta'nig na telo'ltijig mo elugowa'tigul Gjisaqamawminu Se'sugulial. Pas'g negmow elugowsultijig aq getu tetapualsultijig. Gelu'lg glusuaqann ignmugsioqol aq welimugsioq gisa'la'tiji mimajuinu'g jigs'tmu'tiliji. Etna na na'te'l etl gise'wa'tiji aq naqsi lue'wa'lujig. ¹⁹ 'Ms't wen geji'sg ta'n tel ma'mun majulgwatmn gelu'lg agnutmaqan. Etna na ugjit weji ul'ta'sualul ta'n teli uli jigs'tmn. Pualul 'ntawe'n ta'n goqwei gelu'lg gatu mut ne'tate'tmnew ta'n goqwei mo gelu'lgtnug. ²⁰ Gjinisgam ta'n ignmugsi'gw wantaqo'ti 'ggamlamuninaq apugjig seioqwa'tutew Gjimm'tu ugml'gigno'tim aq gisa'lugsitoqs'p gilew wissuignemuanew mn'tu'l.

Etamg Gjisaqamawminu Se'suguli me' siaw uleiugsinew.

²¹ Timoti ta'n maw lugutieg pewatg wi'tugsin aq maw na ji'n mug Lusius aq Jason aq Sosipatal. Wijei tel Lesui'peultieg.

²² Ni'n Tlitius etl wi'gm ta'n Poligap telimit. Elt ni'n wel'ta'sualuloq muta wijei teli gtlams'tmu'ti'gw.

²³ Geius ta'n wiguaq wesgowa'si puatg wi'tugsin, ta'nig getlams'tasultijig maw ultesgatultijig wiguaq. Elastas ta'n nujo'tg suliewei 'gjigang aq Goltan wijigmug Gjinis-gamewigtug puatmi'tij wi'tugsinew. ²⁴ Etamg Gjisaqamawminu Se'suguli ul'telmugsinew aq ignmugsinew ta'n goqwe'l gelu'lg aq 'gtinnewaq i'mn.

Ugtejg Poligap a'sutmessewaji

²⁵ Ge' emtoqwalanej aq miwatmuanej Gjinisgam. Tepiaq telignaj ugjit gisa'lugsitoqs'p gisipugutmnew ta'n teli gtlams'tmu'tioq na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli. Etna na ula teliaqewei gis nige' sa'q a'quteg gatu atejoqoq nige' musga'sg aq ni'n etl pestunm. ²⁶ Nige' toqosip ula teliaqewei waju musga'sg ta'n tel wi'gmi'tip iganigjitegewinugi'g. Gisa'la'tiji pugwenniji mimajuinu'g 'gji'tunew teliaqewei. Gjinisgam ta'n ma gisi 'nprmug munsai tlimugsi'gw ugjit 'gji'tunenu ta'n tel milapegsultijig mimajuinu'g glaman ta'n te'sit wen gisi gtlams'ttew Gjinisgam aq jigsittew.

²⁷ Nige' aq apjiw emtoqwalagup aq miwatmuagup Gjinisgam newgte'jit ta'n 'ms't goqwei

geitoq. Etna na negm Se'suguli ignmugsi'gw
ml'gigno'ti na tla'taqatinenu. Na tliaj! Glapis
nemu'lan, Poligap.

Gelulg Glusuaqan: Gisiteget Agnutmugsi'gw Mi'kmaq: Mi'kmaq New Testament New Testament only

copyright © 2003 Canadian Bible Society

Language: Mi'kmaq

Translation by: Canadian Bible Society

Mi'kmaq New Testament About Mi'kmaq

Mi'kmaq is an Eastern Algonquian language, spoken by the Mi'kmaq First Nations people indigenous to Canada's Maritime Provinces and the Gaspé Peninsula of Quebec, with some dialects extending into Maine in the U.S. The nation has a population of about 40,000, of whom nearly 11,000 speak the Mi'kmaq language. Once written in Mi'kmaq hieroglyphic writing, it is now written using mostly letters of the standard Latin alphabet.

About This Translation

This is a translation of the New Testament in the Mi'kmaq dialect spoken in Quebec. The translation was coordinated under the auspices of the North American Branch of the Summer Institute of Linguistics. If you are interested in obtaining a printed copy of this Bible, please contact the Canadian Bible Society at <http://www.biblescanada.com>.

Copyright Information

The New Testament in Mi'kmaq © 1998 Canadian Bible Society

The text of the New Testament in Mi'kmaq that appears in this electronic format or website is for personal use only.

Up to five hundred (500) verses of the Bible text in any form (written, visual, electronic or audio) may be quoted without permission. The quoted verses may not be more than 50% of a complete book of the Bible, or more than 25% of the total text of the work in which they are quoted. Prior written permission must be obtained for any other use of the text. Copyright acknowledgement must in all cases appear on the title or copyright page.

For more information on copyright conditions or to apply, visit <http://www.biblesociety.ca/copyright>

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

01b2c1f8-15e5-5274-84ee-867154576051